

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Πτυχιακή εργασία με θέμα:

«Η διείδυση των τραπεζών στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών στο Χ.Α.Α. για την περίοδο 1968-1984»

Συντάκτης: Σακκάς Ευάγγελος (Α.Μ. 162072)

Καθηγήτρια: Μπουρνόβα Ευγενία

Διοίκηση και Διαχείριση
Οικονομικών Μονάδων και Οργανισμών με κατεύθυνση
το «Στρατηγικό Μάνατζμεντ»

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι αφενός να διαπιστωθεί ή να απορριφτεί η υπόθεση περί διείσδυσης των τραπεζών στα ΔΣ των λοιπών εισηγμένων εταιριών και αφετέρου, να λάβει χώρα η σύγκριση της υπάρχουσας κατάστασης στο πεδίο αυτό, ανάμεσα στα επιλεγμένα έτη. Η μακροοικονομική κατάσταση της Ελλάδας το 1968 ήταν καλύτερη σε σχέση με το 1984, καθώς όλοι οι μακροοικονομικοί δείκτες βρίσκονταν σε καλύτερη κατάσταση σε σχέση με το 1984. Αρχικά σημειώνεται ότι και τα δυο έτη, τα οποία αντιπροσωπεύουν στην ουσία, δυο διαφορετικές εποχές της ελληνικής οικονομίας, παρατηρείται αρκετά σημαντική συμμετοχή των τραπεζικών στελεχών στα Διοικητικά Συμβούλια των εισηγμένων στο χρηματιστήριο ελληνικών εταιριών. Ωστόσο, θα πρέπει να γίνουν δυο παρατηρήσεις. Σύμφωνα με την πρώτη, η τραπεζική διείσδυση στις επιχειρήσεις είναι πιο έντονη το 1968 σε σχέση με το 1984, ενώ σύμφωνα με την δεύτερη αυτή η διείσδυση αφορά στον μεγαλύτερο βαθμό επιχειρήσεις δημοσίου συμφέροντος, που ελέγχονται από την εκάστοτε κυβέρνηση.

Abstract

The purpose of this paper is to accept or reject the case of bank penetration the other companies listed on the stock exchange market of Athens and to make a comparison of the existing situation in this field between the selected years. Greece's macroeconomic situation in 1968 was better than in 1984 as all macroeconomic indicators were back in 1968 in better shape. Initially, it is noted that both years, which essentially represent two different periods of the Greek economy, there is a significant participation of the bank executives in the Boards of the listed on the stock exchange market of Athens Greek companies. However, two remarks should be made. According to the first, banking penetration in enterprises is more intense in 1968 than in 1984, and according to the second one, the penetration is most concerned in government-controlled public-sector operations.¹

¹ Leonakis, N., Sakellaris, P. (2014). Greek Economic Growth since 1960. Athens university of economics and business department of economics. Working Paper Series 16-2014.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	8
1. Το οικονομικό κλίμα στην Ελλάδα το 1968 και το 1984.	10
1.1. Το οικονομικό κλίμα στην Ελλάδα το 1968	10
1.2. Το οικονομικό κλίμα στην Ελλάδα το 1984	11
1.3. Η διαδρομή των τραπεζών στην ιστορία του Χρηματιστηρίου της Αθήνας	13
1.4. Οι Τράπεζες που διαπραγματεύτηκαν στο Χρηματιστήριο της Αθήνας	19
2. Οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εταιρίες το 1968 και το 1984.	22
2.1. Οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εταιρίες το 1968.....	22
2.1.1. Οι εισηγμένες τράπεζες στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1968	22
2.1.2. Τα μέλη των ΔΣ των τραπεζών το 1968	22
2.1.3. Οι εισηγμένες εμπορικές ανώνυμες εταιρίες στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1968.....	24
2.1.4. Στοιχεία για τα ΔΣ των εισηγμένων εμπορικών ανώνυμων εταιριών στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1968	27
2.2. Οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εταιρίες το 1984.....	28
2.1.2. Οι εισηγμένες τράπεζες στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1984	28
2.2.2. Τα μέλη των ΔΣ των τραπεζών το 1984	29
2.2.3. Οι εισηγμένες εμπορικές ανώνυμες εταιρίες στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1984.....	31
2.2.4. Στοιχεία για τα ΔΣ των εισηγμένων εμπορικών ανώνυμων εταιριών στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1984	36
3. Ανάλυση των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων εταιριών, το 1968 και το 1984.	38
3.1. Ιστορική αναδρομή των Ελληνικών Τραπεζικών Ιδρυμάτων	38
3.1.1. Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα.....	38
3.1.2. Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	40
3.1.3. Τράπεζα Αττικής (Attica Bank).....	43
3.1.4. Τράπεζα Πειραιώς.....	44
3.1.5. Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος.....	45

3.1.6. Τράπεζα Αθηνών (1992-1999)	46
3.1.7. Τράπεζα της Ελλάδος	47
3.2. Ανάλυση των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων εταιριών το 1968	57
3.2.1. Ανάλυση των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών το 1968	57
3.2.2. Ανάλυση των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών που ανήκουν και σε ΔΣ λοιπών εισηγμένων εταιριών, το 1968.	59
3.3. Ανάλυση των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων εταιριών το 1984	64
3.3.1. Ανάλυση των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών το 1984	64
3.3.2. Ανάλυση των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών που ανήκουν και σε ΔΣ λοιπών εισηγμένων εταιριών, το 1984.	66
3.3.3. Βιογραφικά των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών που ανήκουν και σε ΔΣ λοιπών εισηγμένων εταιριών, το 1968 και το 1984.	70
4. Σύγκριση των ευρημάτων	80
4.1. Σύγκριση του αριθμού των τραπεζών και του αριθμού των επιχειρήσεων που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ, το 1968 και το 1984.	80
4.2. Σύγκριση του αριθμού των ατόμων που συμμετείχαν στα ΔΣ των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων στο ΧΑΑ, το 1968 και το 1984.	83
Συμπεράσματα	88
Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία	90
Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία.....	91

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της ελληνικής οικονομίας της περιόδου 1965-1974	10
Πίνακας 2. Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της ελληνικής οικονομίας της περιόδου 1980- 1990.	12
Πίνακας 3. Τα άτομα που κατείχαν πέραν της μιας θέσης στα ΔΣ των τραπεζών το 1968.....	57
Πίνακας 4. Τα άτομα που κατείχαν θέση στα ΔΣ των τραπεζών και σε ΔΣ άλλων εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών το 1968.....	60
Πίνακας 5. Τα άτομα που κατείχαν πέραν της μιας θέσης στα ΔΣ των τραπεζών το 1984.....	64
Πίνακας 6. Τα άτομα που κατείχαν θέση στα ΔΣ των τραπεζών και σε ΔΣ άλλων εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών το 1984.....	67
Πίνακας 7. Ο αριθμός των ατόμων που κατείχαν θέσεις στα ΔΣ των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών το 1968 και το 1984.	85

Κατάλογος Διαγραμμάτων

- Διάγραμμα 1. Ο μέσος όρος των μελών των ΔΣ των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών, το 1968. Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα28
- Διάγραμμα 2. Ο μέσος όρος των μελών των ΔΣ των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών, το 1984. Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα37
- Διάγραμμα 3. Ο αριθμός των τραπεζών που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ το 1968 και το 1984. Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα.81
- Διάγραμμα 4. Ο αριθμός των ανώνυμων εταιριών που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ το 1968 και το 1984. Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα.82
- Διάγραμμα 5. Το ποσοστό αύξησης των ανώνυμων εταιριών, των τραπεζών και του συνόλου που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ το 1968 και το 1984. Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα.83
- Διάγραμμα 6. Αριθμός θέσεων που αντιστοιχούσε σε ένα μέλος ΔΣ του τραπεζικού κλάδου το 1968 και το 1984. Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα.....84
- Διάγραμμα 7. Ο αριθμός των ατόμων που κατείχαν θέσεις στα ΔΣ των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών το 1968 και το 1984, εκφρασμένος ως ποσοστό επί του συνόλου των θέσεων.86

Εισαγωγή

Η ελληνική οικονομική ιστορία τον 20ο αιώνα έχει μελετηθεί από αρκετούς μελετητές (Τσουλφίδης, 2003). Ωστόσο, στους περισσότερους από αυτούς συναντά κανείς την ανάλυση του γενικότερου μακροοικονομικού κλίματος της χώρας, ενώ, αντίθετα, δεν δίνεται ιδιαίτερη βάση στην ανάλυση του μικροοικονομικού περιβάλλοντος και συγκεκριμένα, της επιχειρηματικότητας. Έτσι, καθώς το θέμα της παρούσας διπλωματικής εργασίας αναφέρεται στην μελέτη της επιρροής του τραπεζικού τομέα στον επιχειρηματικό τομέα, κυρίως μέσα από την διείσδυση των τραπεζών στα Διοικητικά Συμβούλια των Εισηγμένων στο Χ.Α.Α. Εταιρειών, είναι ευνόητο ότι αποτελεί ένα πρωτότυπο θέμα, το οποίο δεν συναντάται στην σχετική βιβλιογραφία.

Το γεγονός αυτό καθιστά το έργο του ερευνητή ιδιαίτερα δύσκολο, καθώς η αναζήτηση σχετικής βιβλιογραφίας και αντιπαραβολής των ευρημάτων με άλλα παραπλήσια, καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη. Παρόλες τις δυσκολίες, η εργασία επικεντρώνεται σε δυο έτη, τα οποία είναι σημαντικά για την ελληνική οικονομία, αλλά και κατά μια έννοια αντίθετα. Το 1968, αποτελεί ένα έτος το οποίο περιλαμβάνεται σε μια εποχή με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και ευνοϊκό οικονομικό κλίμα για την Ελλάδα, αλλά και γενικότερα, ενώ, από την άλλη πλευρά, το 1984 αποτελεί ένα οικονομικό έτος κατά το οποίο οι μακροοικονομικοί δείκτες δεν είχαν καλή εικόνα (Σακελλαρόπουλος, 2004).

Μέσα από αυτήν την μακροοικονομική αντίθεση, εξετάζεται η επίδραση και η διείσδυση των τραπεζικών στελεχών στα Διοικητικά Συμβούλια των εισηγμένων στο χρηματιστήριο Αθηνών εταιριών, καθώς μελετώνται οι επετηρίδες του ΧΑΑ για τις επιλεγμένες χρονιές. Σκοπός είναι αφενός να διαπιστωθεί ή να απορριφτεί η υπόθεση περί διείσδυσης των τραπεζών στα ΔΣ των λοιπών εισηγμένων εταιριών και αφετέρου, να λάβει χώρα η σύγκριση της υπάρχουσας κατάστασης στο πεδίο αυτό, ανάμεσα στα επιλεγμένα έτη.

Για τον λόγο αυτό, η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια. Το πρώτο από αυτά, παραθέτει με συντομία την οικονομική κατάσταση που επικρατούσε στην Ελλάδα τα έτη 1968 και 1984, ώστε να είναι σαφές το περίγραμμα μέσα στο οποίο λάμβαναν χώρα οι μεταβολές που συζητούνται στην συνέχεια. Το δεύτερο κεφάλαιο αποτελείται από την παράθεση των στοιχείων που αναφέρονται στο κεντρικό ερευνητικό ερώτημα της εργασίας. Παρατίθενται, δηλαδή, με λεπτομέρεια, όλες οι πληροφορίες που σχετίζονται με τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες, καθώς και η εμπλοκή των μελών των ΔΣ των τραπεζών στα ΔΣ των υπόλοιπων εισηγμένων, τόσο για το 1968, όσο και για το 1984. Στο τρίτο και στο τέταρτο κεφάλαιο λαμβάνει χώρα η ανάλυση και η σύγκριση των ευρημάτων, ενώ στο τελευταίο κεφάλαιο εξάγονται τα κεντρικά συμπεράσματα της εργασίας, αλλά διατυπώνονται και οι αδυναμίες της. Τέλος, παρατίθεται η σχετική βιβλιογραφία.

1. Το οικονομικό κλίμα στην Ελλάδα το 1968 και το 1984.

1.1. Το οικονομικό κλίμα στην Ελλάδα το 1968

Το οικονομικό κλίμα στην Ελλάδα το 1968 θα πρέπει να ειπωθεί τόσο μέσα από την οπτική του πολιτειακού καθεστώτος που επικρατούσε στην χώρα ολόκληρη τη περίοδο 1967- 1974, όσο και μέσα από την οπτική της θέσης της ελληνικής οικονομίας την περίοδο εκείνη στον οικονομικό κύκλο. Τα γενικά στοιχεία της περιόδου παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί. Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα αυτού, γίνεται εμφανές ότι ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας το 1968 βρίσκονταν στο 7,2% ενώ ακολουθούσε παρόμοιους ρυθμούς ανάπτυξης από το 1965. Επιπλέον, τόσο ο πληθωρισμός, όσο και η ανεργία της δεκαετίας 1965-1974 βρίσκονταν σε χαμηλά επίπεδα, με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, εκφρασμένο σε δολάρια ΗΠΑ να δείχνει διαρκή ανοδική τάση.

Πίνακας 1. Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της ελληνικής οικονομίας της περιόδου 1965-1974

Έτος	Ρυθμός Ανάπτυξης	Πληθωρισμός	Ανεργία	Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	Κατά κεφαλή ΑΕΠ (\$)
1965	10.8%	3.0%	4.8%	-4.6%	772
1966	6.5%	4.9%	5.0%	-1.4%	855
1967	5.7%	1.7%	4.4%	-1.6%	912
1968	7.2%	0.3%	5.6%	-2.9%	989

1969	11.6%	2.5%	5.2%	-3.2%	1135
1970	8.9%	3.0%	4.2%	-2.3%	1280
1971	7.8%	3.0%	3.1%	-0.9%	1426
1972	10.2%	4.3%	2.1%	-0.7%	1627
1973	8.1%	15.5%	2.0%	-2.1%	2146
1974	-6.4%	26.9%	2.1%	-0.5%	2419

Πηγή Σιούτα, 2010.

Ειδομένη η συγκεκριμένη περίοδος, εξάλλου, από την σκοπιά του οικονομικού κύκλου, στην διεθνή βιβλιογραφία χαρακτηρίζεται ως η περίοδος της «Μεγάλης Επέκτασης» (Great Expansion). Η «Μεγάλη Επέκταση» ήταν ως επί το πλείστον ένα φαινόμενο γρήγορης βελτίωσης της οικονομικής απόδοσης και δευτερευόντως της ασυνήθιστα υψηλής συσσώρευσης κεφαλαίου. Φυσικά, το τελευταίο οδήγησε σε μεγάλο βαθμό στην πρώτη (Leonakis & Sakellaris, 2014).

1.2. Το οικονομικό κλίμα στην Ελλάδα το 1984

Από το 1974 έως το 1979, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε και έφτασε τα επίπεδα του 3,38%, Αυτή ήταν σε κάθε περίπτωση μια καλή επίδοση σε σχέση με τις μεταγενέστερες περιόδους, αλλά σαφώς χειρότερη από τα προηγούμενα δεκατέσσερα χρόνια. Την περίοδο αυτή, η συσσώρευση κεφαλαίου συνέχισε να είναι σημαντικά ισχυρή. Και στις δύο αυτές περιόδους, η επιρροή της εισροής εργασίας ήταν πρακτικά ελάχιστη (-0,13% και -0,07%). Κατά την περίοδο 1980-1993, η ελληνική οικονομία βυθίστηκε σε ύφεση δεκαεσσάρων χρόνων, καθώς ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ υποχώρησε στο 0,71%. Η συσσώρευση κεφαλαίου

επιβραδύνθηκε δραματικά, συμβάλλοντας την περίοδο αυτή με μόλις 0,83% στην αύξηση του ΑΕΠ. Ωστόσο, η κατάσταση αντισταθμίστηκε εν μέρει από τη βελτίωση της εισροής εργασίας (0,47%) (Leonakis & Sakellaris, 2014).

Εξάλλου, ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει με αντίστοιχο τρόπο, τα σημαντικότερα μακροοικονομικά στοιχεία της δεκαετίας 1980-1990.

Πίνακας 2. Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της ελληνικής οικονομίας της περιόδου 1980- 1990.

Έτος	Ρυθμός Ανάπτυξης	Πληθωρισμός	Ανεργία	Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	Κατά κεφαλή ΑΕΠ (\$)
1980	0,7	24,9	2,7	0,6	5030
1981	-1,6	24,5	24,5	1,7	4575
1982	-1,1	21,1	21,1	-1,8	4741
1983	-1,1	20,2	20,2	-2,8	4262
1984	2,0	18,5	18,5	-2,5	4121
1985	2,5	19,3	19,3	-4,5	4085
1986	0,5	23,0	23,0	-3,6	4798
1987	-2,3	16,4	16,4	-0,8	5576
1988	4,3	13,5	13,5	-1,8	6459
1989	3,8	13,7	13,7	-4,3	6683
1990	0,0	20,7	20,4	-4,7	8219

Πηγή Σιούτα, 2010.

1.3. Η διαδρομή των τραπεζών στην ιστορία του Χρηματιστηρίου της Αθήνας

(άρθρο που δημοσιεύθηκε στο *capital.gr* στις 14/9/2015)

Λόγω των ιδιαίτερων ιστορικών χαρακτηριστικών της Ελλάδας, η ανάπτυξη της οικονομίας στηρίχθηκε -σχεδόν ολοκληρωτικά- στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα. Μέσα απ' αυτή την οπτική, η καταλυτική παρουσία του τραπεζικού κλάδου στο Χρηματιστήριο της Αθήνας θεωρείται ως φυσιολογική και ο χαρακτηρισμός του Χρηματιστηρίου ως "τραπεζικοκεντρικού" είναι αληθής, τουλάχιστον για το μεγαλύτερο διάστημα της ζωής του.

Παρά το ότι η υπουργική απόφαση για την ίδρυση του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών εκδόθηκε το Σεπτέμβριο του 1876, αυτό λειτούργησε μόλις στις 2 Μαΐου 1880, στα πλαίσια της συμφωνίας της τότε Ελληνικής Κυβέρνησης με τους τότε

δανειστές, για την επανέναρξη του δανεισμού της χώρας (δράση η οποία το 1893 οδήγησε στη χρεοκοπία της).

Διαπιστώνεται δηλαδή ότι, το ελληνικό Χρηματιστήριο δε λειτούργησε για να αποτελέσει -όπως είναι ο ρόλος των χρηματιστηρίων- μία πηγή άντλησης επενδυτικών κεφαλαίων για τις επιχειρήσεις, αλλά ως μία αγορά διαπραγμάτευσης του χρέους που θα ξεκινούσε να εκδίδεται. Αυτό από την αρχή, έκανε την παρουσία των τραπεζών σ' αυτό καταλυτική.

Το Μάιο του 1880, από τις πρώτες 8 εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρίες, οι 4 ήταν Τράπεζες και, στο τέλος εκείνου του έτους, η κεφαλαιοποίησή τους αντιστοιχούσε στο 83,5% της συνολικής κεφαλαιοποίησης της νεοπαγούς χρηματιστηριακής αγοράς. Την περίοδο εκείνη, η Εθνική Τράπεζα ήταν η κύρια πιστωτική τράπεζα της χώρας, η οποία παράλληλα κατείχε και το εκδοτικό προνόμιο. Από τις άλλες τρεις, η Γενική Πιστωτική Τράπεζα ασχολούνταν περισσότερο με ζητήματα διαμεσολάβησης στην έκδοση των ομολόγων, η Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστεως έκανε προσπάθειες για την χρηματοδότηση της -νηπιακής στα χρόνια εκείνα- βιομηχανίας, ενώ η Ναυτική Τράπεζα "Ο Αρχάγγελος" λειτουργούσε περισσότερο ως ασφαλιστική, παρά ως τραπεζική εταιρία.

Λίγο πριν από την πτώχευση του 1893, στο Χρηματιστήριο βρίσκονταν 15 εταιρίες από τις οποίες οι 4 ήταν τραπεζικές. Η συμμετοχή τους στη συνολική κεφαλαιοποίηση είχε υποχωρήσει στο 58%. Η υποχώρηση αυτή δεν ήταν αποτέλεσμα ζημιών που -ενδεχομένως- εμφάνισαν οι τράπεζες από την κατοχή ελληνικών ομολόγων (η συντριπτική πλειοψηφία του χρέους βρισκόταν σε χέρια ξένων), αλλά συνέβη λόγω της σταδιακής ανόδου της κεφαλαιοποίησης άλλων εταιριών και κλάδων (για παράδειγμα, οι 4 εταιρίες σιδηροδρόμων που είχαν εισαχθεί έως τότε συμμετείχαν στο 26,2% της συνολικής κεφαλαιοποίησης).

Γενικά, έως και το τέλος της δεκαετίας του 1920, η αξία των τραπεζικών μετοχών παρέμενε ικανοποιητική και η όποια μείωση στη συμμετοχή τους στη συνολική κεφαλαιοποίηση ήταν αποτέλεσμα της μεγέθυνσης της χρηματιστηριακής αγοράς και της εισόδου μη τραπεζικών μετοχών στο Χρηματιστήριο. Άλλωστε, στις δεκαετίες εκείνες, η τακτική των εισηγμένων εταιριών ήταν να δίνουν υψηλό

μέρισμα, ενώ -σε γενικές γραμμές- η άνοδος της τιμής της μετοχής δεν ήταν το κυρίως ζητούμενο.

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα άρχισε να σχηματίζει τη μορφή που θα το χαρακτήριζε στο πρώτο ήμισυ του 20ου αιώνα, όταν έφυγαν από το προσκήνιο οι τράπεζες που είχαν ιδρυθεί από τους ομογενείς στα πρώτα χρόνια της λειτουργίας του Χρηματιστηρίου, με σκοπό την εκμετάλλευση του δανεισμού του Κράτους. Τότε, στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα, πέραν από την Εθνική που είχε ιδρυθεί το 1841, εμφανίστηκαν οι Τράπεζες Αθηνών, Κρήτης, Εμπορική και Λαϊκή, στις οποίες στηρίχθηκε και ο θεσμός της αποταμίευσης, αλλά και της εμπορικής και βιομηχανικής πίστης, θεσμοί που συνέβαλαν σημαντικά στην εντυπωσιακή ανάπτυξη της περιόδου 1900 – 1920 και κυρίως στο "άλμα" της περιόδου 1923-1932.

Στα τέλη του 1920 και ενώ ο αριθμός των εισηγμένων εταιριών στο Χρηματιστήριο είχε φθάσει στις 45, οι τράπεζες είχαν αυξηθεί σε 8 και η κεφαλαιοποίησή τους έφθανε στο 49,2% της συνολικής κεφαλαιοποίησης της αγοράς.

Στα τέλη του 1929 και ενώ ξεσπούσε το μεγάλο κραχ του μεσοπολέμου, ο αριθμός των εισηγμένων εταιριών έφθανε στις 98 και οι τράπεζες στις 18. Αυτός ήταν και ο υψηλότερος αριθμός τραπεζών που ήταν ποτέ ταυτόχρονα εισηγμένες στη χρηματιστηριακή αγορά της Αθήνας. Η συμμετοχή τους στη συνολική κεφαλαιοποίηση έφθανε στο 51,8%, μία συμμετοχή που έφθασε στο 61,2% στα τέλη του 1931, κυρίως λόγω της μεγάλης πτώσης στις τιμές των εμποροβιομηχανικών επιχειρήσεων και κυρίως των επιχειρήσεων δημοσίων έργων.

Η πτώχευση του 1932 προκάλεσε ζημιές σε μία σειρά νέων και μικρών τραπεζών. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι, όπως και στην περίπτωση του 1893, τα προβλήματα των τραπεζών δεν προέκυψαν από την εμπλοκή τους στη διακράτηση ή τη διαχείριση κρατικού χρέους, αλλά από τις δυσκολίες που ανέκυψαν στις δανειολήπτριες επιχειρήσεις (κόκκινα δάνεια). Αυτό, συνιστά μία πολύ μεγάλη διαφορά σε σχέση με τη φύση των προβλημάτων των τραπεζών κατά την τρέχουσα κρίση.

Καθώς οι τραπεζικές αρχές (στο μεταξύ είχε ιδρυθεί η Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία είχε αποκτήσει και το εκδοτικό προνόμιο) οδήγησαν τις τράπεζες σε μία

σειρά από συγχωνεύσεις, στις παραμονές του πολέμου, οι εισηγμένες τραπεζικές εταιρίες έφθαναν στις 11 (σε σύνολο 98 εισηγμένων) και η αθροιστική κεφαλαιοποίησή τους είχε υποχωρήσει στο 34,2% της συνολικής κεφαλαιοποίησης της αγοράς.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1950, το τραπεζικό σύστημα αναδιαρθρώθηκε συνολικά και απέκτησε τη φυσιογνωμία που έφθασε έως και στα μέσα της δεκαετίας του 1990 (Εθνική, Ελλάδαδος, Εμπορική, Πειραιώς, Λαϊκή, Εμπορικής Πίστεως -νυν Alpha Bank, Επαγγελματικής Πίστεως, Κτηματική, Ελληνο-Αιγυπτιακή). Στα τέλη του 1956, στο Χρηματιστήριο υπήρχαν 9 τράπεζες και η κεφαλαιοποίησή τους βρισκόταν στο χαμηλότερο επίπεδο που είχαν ποτέ -24,9% του συνόλου. Αυτό ήταν αποτέλεσμα της πορείας ανάπτυξης που έχει πάρει μεταπολεμικά η χώρα, μία πορεία που βασίστηκε στην ενδυνάμωση της βιομηχανίας, κάτι που αντανάκλασθηκε στις τιμές των βιομηχανικών μετοχών στο Χρηματιστήριο.

Πρέπει βέβαια να έχουμε υπόψη μας ότι το επενδυτικό ενδιαφέρον για το Χρηματιστήριο τα χρόνια εκείνο ήταν σχεδόν ανύπαρκτο, κάτι που παραποιούσε την πραγματική εικόνα των αποτιμήσεων. Είναι χαρακτηριστικό ότι, από τις 9 τραπεζικές

μετοχές του 1956, κατά τη διάρκεια του έτους πράξη έγινε μόνον σε 6 απ' αυτές, ενώ για τις υπόλοιπες τρεις, είχε να γίνει πράξη από το έτος 1951!

Η χρηματιστηριακή αγορά άρχισε να "θερμαίνεται" από τα τέλη του 1967. Αυξήθηκαν οι πράξεις στις τραπεζικές μετοχές (που έφθασαν στις 10) και αυξήθηκε και η τιμή τους. Στο τέλος του 1967, οι τράπεζες συμμετείχαν με 45,7% στην κεφαλαιοποίηση της αγοράς. Στα τέλη του 1973 (έτος σταθμός για το Χρημασκτήριο), οι τράπεζες εξακολουθούσαν να είναι 10 (επί συνόλου 102 εταιριών), αλλά συμμετείχαν με 51,4% στη συνολική κεφαλαιοποίηση.

Ακολούθησαν τα χρόνια της "σοσιαλμανίας" του Καραμανλή, η εθνικοποίηση του ομίλου της Εμπορικής και τα χρόνια των προβληματικών επιχειρήσεων στη δεκαετία του 1980. Μετά το χρηματιστηριακό κραχ του 1987, στο Χρημασκτήριο βρίσκονταν 14 τράπεζες (επί συνόλου 117 εταιριών) και η συμμετοχή τους είχε υποχωρήσει στο 39,5%.

Στη δεκαετία του 1990 το Χρημασκτήριο αναπτύχθηκε ραγδαία σε επίπεδο τιμών, αλλά και σε αριθμό εισηγμένων εταιριών, ενώ παράλληλα διεθνοποιήθηκε και προσέλκυσε επενδυτές απ' όλο τον κόσμο. Καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας, ο τραπεζικός δείκτης πέτυχε εντυπωσιακή άνοδο, ενώ στα τέλη του 1999 (έτους -

ρεκόρ του Χρηματιστηρίου) ο αριθμός των εισηγμένων τραπεζών έφθασε στις 17. Η συμμετοχή τους είχε υποχωρήσει στο 25,9% της συνολικής κεφαλαιοποίησης, κάτι που όμως οφειλόταν στον πολύ μεγάλο αριθμό εισηγμένων εταιριών (294 στα τέλη του 1999).

Από το σημείο εκείνο, συνέβη κάτι παράξενο, τόσο για τη χρηματιστηριακή αγορά, όσο και για το σύνολο της οικονομίας. Για την πλειοψηφία των μικρού και μεσαίου μεγέθους μη τραπεζικών (κυρίως βιομηχανικών) εταιριών, τα περιθώρια κέρδους άρχισαν να υποχωρούν και τα κέρδη να μειώνονται. Αυτό οδήγησε τις τιμές των μετοχών τους σε πτώση. Αντίθετα, κατά την περίοδο 2003 έως 2007, τα κέρδη των τραπεζών αυξήθηκαν εντυπωσιακά, κυρίως από μη παραδοσιακές δραστηριότητες, αλλά και από τη συμμετοχή του δικτύου θυγατρικών του εξωτερικού. Στα τέλη του 2007 και ενώ ο τραπεζικός δείκτης τιμών βρίσκονταν στο υψηλότερο σημείο όλων των εποχών, στο Χρηματιστήριο βρίσκονταν 15 τραπεζικές εταιρίες (επί συνόλου 305 εισηγμένων εταιριών) οι οποίες κάλυπταν το 41,4% της συνολικής κεφαλαιοποίησης. Από το σημείο εκείνο όμως, ξεκίνησε η κατάρρευση.

Στα τέλη του 2012, στο Χρηματιστήριο είχαν απομείνει 11 τράπεζες οι οποίες εμφάνιζαν τεράστιες ζημιές (άνω των 28 δισ. ευρώ), λόγω των θέσεων τους στα ελληνικά ομόλογα. Παρά τη γενικότερη κατάρρευση των τιμών σε όλο το Χρηματιστήριο, η συμμετοχή των τραπεζών στη συνολική κεφαλαιοποίηση είχε υποχωρήσει στο 11,4% (δηλαδή, οι τιμές των τραπεζικών μετοχών είχαν υποχωρήσει με πολλαπλάσια ταχύτητα). Μετά την ανακεφαλαιοποίηση του 2013, είχαν απομείνει 7 τράπεζες (εκ των οποίων η μία κυπριακή) και η συμμετοχή τους στη συνολική κεφαλαιοποίηση ανέβηκε στο 42,2%, λόγω των κεφαλαίων της ανακεφαλαιοποίησης. Δε χρειάστηκαν παρά μόνον μερικοί μήνες κακών χειρισμών, ώστε τα κεφάλαια των συνεχών κεφαλαιοποιήσεων (μεταξύ του 2009 και του 2014 οι τράπεζες απορρόφησαν περισσότερα από 35 δισ. ευρώ σε νέα κεφάλαια) να εξαϋλωθούν στην κυριολεξία.

Κατά τις δύο συνεδριάσεις μετά την επαναλειτουργία του Χρηματιστηρίου της Αθήνας (το οποίο παρέμεινε κλειστό επί 5 βδομάδες λόγω των capital controls), η συνολική κεφαλαιοποίηση των τραπεζών μειώθηκε κατά 51%, φθάνοντας στα 8,3 δισεκατομμύρια ευρώ (εκ των οποίων ποσό 1,7 δισ. περίπου αφορά στην

κεφαλαιοποίηση της Τράπεζας Κύπρου). Μετά την εξέλιξη αυτή, οι τραπεζικές μετοχές αποτελούσαν το 21,7% της συνολικής κεφαλαιοποίησης του Χρηματιστηρίου.

Ο Τραπεζικός Δείκτης, ο οποίος στις 31/12/1980 υπολογίστηκε στις 1.000 μονάδες και που τον Οκτώβριο του 2007 πέτυχε την υψηλότερη τιμή του στις 76.800 μονάδες, την Τρίτη 4 Αυγούστου βρέθηκε στις 326,5, δηλαδή στο χαμηλότερο επίπεδο αυτών των 35 ετών (ενώ δε λαμβάνεται υπόψη ο πληθωρισμός αυτής της περιόδου), ή 99,6% κάτω από την υψηλότερη τιμή του 2007. Δηλαδή, μιλάμε για την απόλυτη καταστροφή!

Τη στιγμή αυτή, ουδείς γνωρίζει ποιες θα είναι οι ανάγκες για τη νέα κεφαλαιοποίηση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Το βέβαιο είναι ότι θα απαιτηθούν δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ, τα οποία θα φορτωθούν και αυτά στην πλάτη του ελληνικού λαού. Η επί σειρά ετών εγκληματική συμπεριφορά των Κυβερνήσεων, αλλά και των διοικήσεων των τραπεζών, κατέστρεψαν το τραπεζικό σύστημα, στέρησαν την οικονομία από ζωτικούς πόρους και προκάλεσαν ανήκεστο βλάβη σε εκατοντάδες χιλιάδες μετόχους των τραπεζών.

135 χρόνια μετά την έναρξη της λειτουργίας του, το Χρηματιστήριο της Αθήνας παραμένει "τραπεζοκεντρικό". Η πορεία του ήταν πάντα συνυφασμένη με την πορεία του τραπεζικού κλάδου. Όσο η ελληνική οικονομία θα λειτουργεί κάτω από την ασφυκτική πίεση του Κράτους, θα βρίσκεται στη σκιά του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και το Χρηματιστήριο θα παραμένει "τραπεζοκεντρικό". Αν η οικονομία απελευθερωθεί -και είναι επιτέλους ανάγκη να απελευθερωθεί- αυτές οι σχέσεις και αυτά τα δεσμά θα σπάσουν. Όμως, μέσα στα σημερινά προβλήματα και τις σημερινές αβεβαιότητες, αυτό είναι κάτι δύσκολο να συμβεί και δε μπορεί να συμβεί σύντομα.

1.4. Οι Τράπεζες που διαπραγματεύτηκαν στο Χρηματιστήριο της Αθήνας

Μεταξύ του 1880 και του 2015, οι μετοχές συνολικά 45 τραπεζικών εταιριών διαπραγματεύτηκαν στο Χρηματιστήριο της Αθήνας. Ο μεγαλύτερος αριθμός ταυτόχρονης διαπραγμάτευσης εμφανίστηκε το έτος 1929. Σήμερα (Αύγουστος 2015) διαπραγματεύονται οι μετοχές 7 τραπεζικών εταιριών. Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται όλες οι μετοχές που διαπραγματεύτηκαν στο Χρηματιστήριο της Αθήνας, με βάση το έτος εισαγωγής τους.

Όνομα Τράπεζας	Έτος Εισαγωγής	Έτος Διαγραφής	Σημειώσεις
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1880	Υφίσταται	
ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ "ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ"	1880	1884	
ΓΕΝΙΚΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1880	1897	
ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ "ΑΛΚΥΩΝ"	1880	1884	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ	1880	1906	
ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1886	1899	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ ΑΕ	1894	1956	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ	1903	1911	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΑΤΟΛΗΣ	1906	1933	
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1909	2011	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ	1912	1919	
ΙΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1912	2000	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1918	Υφίσταται	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	1920	1933	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	1920	1934	
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1921	1929	
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1922	1934	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΥ	1923	1934	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΕ	1924	1930	
ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1924	1926	
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕΙΩΝ	1924	1925	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΙΟΥ	1925	1952	
ΑΡΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1925	Υφίσταται	1
ΑΓΓΛΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1926	1930	
EUROBANK	1926	Υφίσταται	2
ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΑΜΟΥ	1928	1930	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	1929	1950	
ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1929	1998	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1930	Υφίσταται	
ΓΑΛΛΟ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΥΠΟΘΗΚΩΝ	1940	1951	
ΕΛΛΗΝΟ - ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1945	1958	
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1963	2013	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1964	Υφίσταται	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΒΙΟΜ/ΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ (1973	2002	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	1976	2000	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ	1980	2000	
MARFIN ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	1991	2011	
ASPIS BANK	1998	2011	3
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	2001	2012	4
ΠΡΟΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΑ	2005	2011	5
ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΙΟΥ	1997	2000	
ΤΕΛΕΣΙΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	1998	2002	
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ	2000	2003	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ	2000	Υφίσταται	
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	2006	2012	6

Σημειώσεις:

1) Ονομασία κατά την εισαγωγή: "Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστewς", 2) Ονομασία κατά την εισαγωγή: "Καπνοβιομηχανία και Τράπεζα Β. Καραβασίλη Ανώνυμος Εταιρεία", 3 έως 6) Βρίσκονται σε αναστολή διαπραγμάτευσης από το έτος που αναφέρεται στη στήλη "έτος διαγραφής".

Ός "έτος εισαγωγής" αναφέρεται το έτος κατά το οποίο η μετοχή διαπραγματεύθηκε για πρώτη φορά στο Χρηματιστήριο. Ός έτος διαγραφής, αναφέρεται το έτος της επίσημης διαγραφής της κάθε εταιρίας, πλην αυτών που αναφέρονται στις σημειώσεις 3 έως 6.

2 htt

2. Οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εταιρίες το 1968 και το 1984.

2.1. Οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εταιρίες το 1968

2.1.1. Οι εισηγμένες τράπεζες στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1968

Στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιαστούν στοιχεία σχετικά με τις εταιρίες που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ τις δυο διαφορετικές χρονικές περιόδους που μελετώνται. Αρχικά, οι τράπεζες που ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο ήταν οι εξής:

1. Η τράπεζα Αττικής
2. Η Γενική τράπεζα της Ελλάδας
3. Η Εθνική τράπεζα της Ελλάδας
4. Η Τράπεζα της Ελλάδας
5. Η Εμπορική τράπεζα της Ελλάδας
6. Η τράπεζα Εμπορικής Πίστεως
7. Η Ιονική και Λαϊκή τράπεζα της Ελλάδας
8. Η εθνική κτηματική τράπεζα της Ελλάδας και
9. Η Τράπεζα Πειραιώς

2.1.2. Τα μέλη των ΔΣ των τραπεζών το 1968

Θα πρέπει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι στις εννέα τράπεζες που ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο Αθηνών το 1968, ήταν διορισμένα συνολικά 95 άτομα, τα οποία καταλάμβαναν συνολικά 110 θέσεις. Αναλυτικότερα:

- ✓ Το ΔΣ της τράπεζας Αττικής αποτελούνταν από 7 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Γενικής τράπεζας της Ελλάδας αποτελούνταν από 7 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Τράπεζας της Ελλάδας αποτελούνταν από 12 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας αποτελούνταν από 18 άτομα, τα οποία αποτελούσαν και το πολυπληθέστερο Διοικητικό Συμβούλιο τράπεζας την εποχή εκείνη
- ✓ Το ΔΣ της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδας αποτελούνταν από 12 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Τράπεζας Εμπορικής Πίστεως αποτελούνταν από 11 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Τράπεζας Επαγγελματικής Πίστεως αποτελούνταν από 8 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας της Ελλάδας αποτελούνταν από 10 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδας αποτελούνταν από 17 άτομα και τέλος,
- ✓ Το ΔΣ της Τράπεζας Πειραιώς αποτελούνταν από 8 άτομα

Ως εκ τούτου, το πολυπληθέστερα διοικητικά συμβούλια ήταν αυτά της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας και της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδας, των οποίων τα μέλη ήταν συνολικά 35 άτομα, ενώ από την άλλη πλευρά, το ΔΣ της τράπεζας Αττικής και της Γενικής τράπεζας αποτελούνταν από μόλις 7 άτομα. Επιπλέον, ο μέσος όρος των θέσεων των Διοικητικών Συμβουλίων των εισηγμένων στο χρηματιστήριο τραπεζών το 1968 ανέρχονταν σε οριακά περισσότερες των 12. Στο επόμενο κεφάλαιο θα λάβει χώρα η αναλυτική παρουσίαση περαιτέρω στοιχείων σχετικά με το θέμα αυτό.

2.1.3. Οι εισηγμένες εμπορικές ανώνυμες εταιρίες στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1968

Εξάλλου, οι εταιρίες που ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο Αθηνών το ίδιο έτος ήταν οι εξής:

1. Η εταιρία «ΑΣΤΗΡ», Ανώνυμη ασφαλιστική
2. Η Ανώνυμη ασφαλιστική εταιρία «Η ΕΘΝΙΚΗ»
3. Η Ανώνυμη ασφαλιστική εταιρία «Ο ΦΟΙΝΙΞ»
4. Η εταιρία ΖΑΑΕ Χημικά εργοστάσια Α.Ε.
5. Η Ανώνυμη ελληνική εταιρία ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ
6. Η Ανώνυμη ελληνική εταιρία ΠΥΡΙΤΙΔΟΠΟΙΕΙΟΥ & ΚΑΛΥΚΟΠΕΙΟΥ
7. Η Ανώνυμη εταιρία ΧΗΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
8. Η εταιρία ΧΡΩΠΕΙ (Χρωματουργεία Πεοραιώς Σ.Α. Οικονομίδης και Σία
9. Η εταιρία ΑΓΓΛΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΡΓΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.
10. Η εταιρία «ΑΙΓΑΙΟΝ» Κλωστοϋφαντήρια Α.Ε.
11. Το Κλωστήριον «ΒΕΛΚΑ» Α.Ε.
12. Η Ανώνυμη κλωστοϋφαντουργική εταιρία «Ι.Γ. ΓΑΒΡΙΗΛ»
13. Η Εργουφαντουργία ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ Α.Ε.
14. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΡΓΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.
15. Η εταιρία «ΕΤΜΑ» Τεχνητής Μετάξης
16. Η Ανώνυμη Υφαντουργική εταιρία «ΜΟΥΤΑΛΛΑΣΚΗ»

17. Η ΠΕΙΡΑΪΚΗ- ΠΑΤΡΑΪΚΗ Βιομηχανία Βάμβακος Α.Ε.
18. Η «ΣΙΖΑΛ» Ανώνυμη Βιομηχανική & Εμπορική Εταιρία
19. Η Εταιρία «ΑΤΛΑΣ» Α.Ε. Υλών Οικοδομής
20. Η Ανώνυμος Γενική Εταιρία Τσιμέντων ΗΡΑΚΛΗΣ- ΌΛΥΜΠΙΟΣ
21. Η «ΚΕΚΡΟΨ- ΛΑΨΥ» Ανώνυμη εταιρία Οικοδομικών και Λατομικών Επιχειρήσεων
22. Η Βιομηχανική και Τεχνική Α.Ε. «ΚΕΡΑΜΕΙΚΗ ΑΛΛΑΤΙΝΗ»
23. Η ΑΕ Τσιμέντων «Ο ΤΙΤΑΝ»
24. ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΚΙΔΟΣ ΠΟΡΤΛΑΝΔ ΤΕΧΝΗΤΑ ΑΕ
25. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΧΑΛΥΨ Α.Ε
26. "ΒΙΟΜΕΤΑΛ - ΕΣΚΙΜΟ" Α.Β.Ε ΘΕΡΜΙΚΩΝ ΨΥΚΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤ. & ΜΕΤΑΛΛΟΞΥΛ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
27. "ΒΙΟΧΑΛΚΟ" ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΑΛΚΟΥ ΚΑΙ ΑΛΟΥΜΙΟΥ Α.Ε
28. ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ ΒΩΞΙΤΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ Α.Ε
29. Α.Ε. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ
30. "ΘΕΡΜΙΣ" ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
31. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ Α.Ε.
32. Α.Ε. ΧΑΛΥΒΔΟΦΥΛΛΩΝ
33. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.
34. ΒΕΣΟ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΛΑΙΩΝ,ΣΑΠΩΝΩΝ,ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ Α.Ε

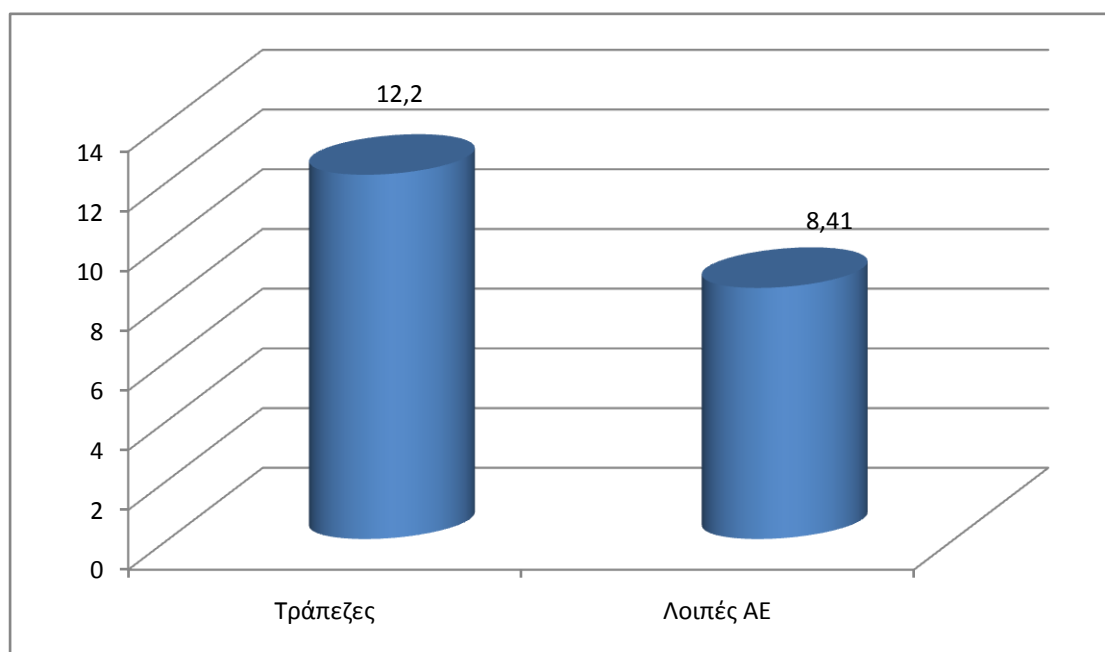
35. "ΒΙΑΜΥΛ" ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΜΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΜΥΛΟΣΑΚΧΑΡΟΥ Α.Ε
36. Α.Ε. ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
37. ΕΛΛΙΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
38. ΘΕΣΣΑΛΙΚΗ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Ε.
39. ΑΝΔΡΕΑΣ Π. ΚΑΜΠΙΑΣ Α.Ε.
40. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΣΕΡΒΩΝ Α.Ε. "ΚΥΚΝΟΣ"
41. Α.Ε. ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΠΟΙΑΣ
42. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ Α.Ε.
43. ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ Α.Ε. ΖΥΘΟΠΟΙΑΣ - ΒΥΝΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΓΟΠΟΙΑΣ
44. "ΑΛΛΑΤΙΝΗ" ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
45. ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.
46. ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε
47. ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ "Δ.ΚΑΛΑΜΑΚΗΣ" Α.Ε.
48. ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΣ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.
49. Α.Ε. ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ "ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ"
50. ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ "Κ.ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ" Α.Ε.
51. ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α.Ε.
52. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ (ΕΗΣ) Α.Ε
53. OSRAM ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ
ΛΑΜΠΙΤΗΡΩΝ
54. ΨΥΓΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ "ΕΠΑΜ.ΧΑΡΙΛΑΟΣ" ΑΕ

55. Γ.Α. ΚΕΡΑΝΗΣ Α.Ε. - ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ "ΕΘΝΟΣ"
56. ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΙΓΑΡΕΤΩΝ
57. ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΑΡΤΟΠΟΙΑΣ
58. Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ ΛΑΜΨΑ
59. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
60. ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
61. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΤΟΥ ΜΟΝΟΠΩΛΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε
62. ΝΕΑ Α.Ε. ΤΗΣ ΔΙΩΡΥΓΟΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ
63. "ΕΡΜΗΣ" Α.Ε. ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
64. ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΩΝ Α.Ε
65. "ΑΔΕΛΦΟΙ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΙ" ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

2.1.4. Στοιχεία για τα ΔΣ των εισηγμένων εμπορικών ανώνυμων εταιριών στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1968

Κατ' αντιστοιχία της ανάλυσης που προηγήθηκε στην παράγραφο 2.1.2., στην παράγραφο αυτή παρέχονται κάποια πρώτα στοιχεία σχετικά με το πλήθος των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των εισηγμένων εμπορικών ανώνυμων εταιριών στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1968. Είναι ευνόητο ότι η ανάλυση αυτή δεν είναι δυνατόν να είναι τόσο λεπτομερής, όσο ήταν στον τραπεζικό κλάδο, διότι ο αριθμός των εταιριών αυτών είναι πολλαπλάσιος του αριθμού των τραπεζών.

Ωστόσο, είναι δυνατόν να σημειωθεί ότι οι συνολικά 65 εισηγμένες εταιρίες διέθεταν συνολικά 547 θέσεις στα Διοικητικά τους Συμβούλια, γεγονός από το οποίο εξάγεται ότι ο μέσος όρος των θέσεων σε ένα ΔΣ μιας εισηγμένης εταιρίας το 1968 ήταν ελαφρώς μεγαλύτερος από 8. Έτσι, προκύπτει ότι κατά μέσο όρο τα ΔΣ των τραπεζών διέθεταν κατά 45% περισσότερα μέλη από τα ΔΣ των υπόλοιπων εισηγμένων εταιριών στο χρηματιστήριο, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 1. Ο μέσος όρος των μελών των ΔΣ των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών, το 1968. Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα

2.2. Οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εταιρίες το 1984

2.1.2. Οι εισηγμένες τράπεζες στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1984

Κατ' αντιστοιχία, στην παράγραφο αυτή θα δοθούν πληροφορίες που σχετίζονται με τις τράπεζες και τις λοιπές ανώνυμες εταιρίες που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ το 1984. Αρχικά, παρατίθενται οι πληροφορίες για τις τράπεζες που ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο το 1984. Αυτές ήταν οι εξής:

1. Η τράπεζα Αττικής
2. Η Γενική τράπεζα της Ελλάδας
3. Η Εθνική τράπεζα της Ελλάδας
4. Η Τράπεζα της Ελλάδας
5. Η ΕΤΕΒΑ
6. Η Εμπορική τράπεζα της Ελλάδας
7. Η τράπεζα Επαγγελματικής Πίστεως
8. Η τράπεζα Κρήτης
9. Η τράπεζα Εργασίας
10. Η Ιονική και Λαϊκή τράπεζα της Ελλάδας
11. Η τράπεζα Μακεδονίας Θράκης
12. Η τράπεζα Πίστεως
13. Η εθνική κτηματική τράπεζα της Ελλάδας και
14. Η Τράπεζα Πειραιώς

2.2.2. Τα μέλη των ΔΣ των τραπεζών το 1984

Θα πρέπει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι στις δεκατέσσερις τράπεζες που ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο Αθηνών το 1984, ήταν διορισμένα συνολικά 153 άτομα, τα οποία καταλάμβαναν συνολικά 164 θέσεις. Αναλυτικότερα:

- ✓ Το ΔΣ της τράπεζας Αττικής αποτελούνταν από 7 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Γενικής τράπεζας της Ελλάδας αποτελούνταν από 8 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Τράπεζας της Ελλάδας αποτελούνταν από 12 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας αποτελούνταν από 20 άτομα, τα οποία αποτελούσαν και το πολυπληθέστερο Διοικητικό Συμβούλιο τράπεζας την εποχή εκείνη
- ✓ Το ΔΣ της *Εθνικής Τράπεζας Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως* αποτελούνταν από 20 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδας αποτελούνταν από 13 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Τράπεζας Επαγγελματικής Πίστεως αποτελούνταν από 9 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Τράπεζας Κρήτης αποτελούνταν από 9 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Τράπεζας Εργασίας αποτελούνταν από 10 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας της Ελλάδας αποτελούνταν από 9 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Τράπεζας Μακεδονίας Θράκης αποτελούνταν από 15 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Τράπεζας Πίστεως αποτελούνταν από 10 άτομα
- ✓ Το ΔΣ της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδας αποτελούνταν από 14 άτομα και τέλος,
- ✓ Το ΔΣ της Τράπεζας Πειραιώς αποτελούνταν από 7 άτομα

Ως εκ τούτου, το πολυπληθέστερα διοικητικά συμβούλια ήταν αυτά της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας και της *Εθνικής Τράπεζας Επενδύσεων Βιομηχανικής*

Αναπτύξεως, των οποίων τα μέλη ήταν συνολικά 40 άτομα, ενώ από την άλλη πλευρά, το ΔΣ της τράπεζας Αττικής και της τράπεζας Πειραιώς αποτελούνταν από μόλις 7 άτομα. Επιπλέον, ο μέσος όρος των θέσεων των Διοικητικών Συμβουλίων των εισηγμένων στο χρηματιστήριο τραπεζών το 1984 ανέρχονταν σε σχεδόν 12 (για την ακρίβεια, ο μέσος όρος ήταν 11,7). Στο επόμενο κεφάλαιο θα λάβει χώρα η αναλυτική παρουσίαση περαιτέρω στοιχείων σχετικά με το θέμα αυτό.

2.2.3. Οι εισηγμένες εμπορικές ανώνυμες εταιρίες στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1984

Εξάλλου, οι εταιρίες που ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο Αθηνών το ίδιο έτος ήταν οι εξής:

1. ΑΣΤΗΡ
2. Η ΕΘΝΙΚΗ
3. ΗΛΙΟΣ
4. ΦΟΙΝΙΞ
5. ΕΘΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ Α.Ε.
6. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ Α.Ε.
7. ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ - ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ Α.Ε.
8. ΝΕΑ Α.Ε. ΤΗΣ ΔΙΩΡΥΓΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ
9. ΑΝ.ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ -ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ(ΠΡΩΗΝ ΕΗΣ)
10. ΑΙΓΑΙΟΝ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΗΡΙΑ Α.Ε.
11. ΑΝΑΤΟΛΙΑ

12. ΑΡΙΣΤΟΝ ΕΡΓΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.
13. ΚΛΩΣΤΗΡΙΟ <<ΒΕΛΚΑ>> Α.Ε.
14. ΒΟΜΒΥΞ Α.Ε.
15. ΚΛΩΣΤΟΠΛΕΧΤΙΚΗ -ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ Γ.ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ Α.Ε.<<ΓΕΠΑ>>
16. ΕΡΓΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ Α.Ε. (ΔΔΔ)
17. ΕΡΓΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε.
18. <<ΕΤΜΑ>> Α.Ε. ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΜΕΤΑΞΗΣ
19. ΗΛΙΑΣ ΚΑΜΣΙΖΟΓΛΟΥ Α.Ε.Ε.
20. ΚΛΩΣΤΗΡΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ Α.Ε.
21. ΠΛΕΚΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ Α.ΛΕΚΚΑΣ & Α/ΦΟΙ
22. ΜΑΒΗΣ Α.Ε.
23. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΚΛΩΣΤΗΡΙΑ Α.Ε.
24. ΒΙΧΕΠ - ΜΕΡΙΝΟΣ Α.Ε
25. ΜΕΤΑΞΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΠΑΡΚΟ Α.Ε
26. <<ΝΗΜΑΤΕΜΠΟΡΙΚΗ>> Α.Ε.
27. ΠΕΙΡΑΪΚΗ - ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣ ΒΑΜΒΑΚΟΣ Α.Ε.
28. ΠΕΡΦΙΑ Σ. ΠΡΟΥΣΑΛΟΓΛΟΥ & ΥΙΟΣ
29. ΕΡΓΟΥΡΓΙΑ ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ
30. ΕΛΛΗΝ.ΕΡΓΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΙΝΤΕΞΠΟΡΤ Α.Β.Ε.Ε.
31. ΚΛΩΣΤΗΡΙΑ ΧΡΙΣΛΑΝ Α.Ε

32. ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ
33. <<Ζ.Α.Α.Ε.>> ΧΗΜΙΚΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ Α.Ε.
34. ΑΝΩΝ.ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ
ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ
35. <<Π.Δ.ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ>>
36. Α.Γ. ΠΕΤΖΕΤΑΚΗΣ Α.Ε.
37. Α.Ε. ΕΛΛΗΝ. ΠΥΡΙΔΟΠΟΙΕΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΥΚΟΠΟΙΕΙΟΥ
38. <<ΧΡΩΠΕΙ>>
39. <<ΚΕΧΡΟΨ>>
40. ΚΕΡΑΜΕΙΑ ΑΛΛΑΤΙΝΗ ΒΙΟΜ., ΕΜΠΟΡ. & ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε
41. <<ΚΕΡΕΜ>> ΕΤ. ΚΕΡ.ΒΙΟΜΗΧ. & ΕΜΠΟΡΙΟΥ
42. <<ΗΡΑΚΛΗΣ>>
43. Ο ΤΙΤΑΝ
44. ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΚΙΔΟΣ Α.Ε
45. <<ΦΕΛΙΖΟΛ>> Α.Ε.
46. ΕΤΑΙΡ. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΧΑΛΥΨ Α.Ε
47. Α.Ε. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ
48. ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
49. Α.Β.Ε.Ε. Β.ΒΑΣΟΣ –ΧΡΥΣΟΧΟΟΣ
50. <<ΒΙΕΦΗΛ>> Α.Ε. ΗΛΕΚΤΡΟΜΕΤΑΛΟΥΡΓΙΚΗ & ΒΙΔΟΠΟΪΑ
51. <<ΒΙΟΜΕΤΑΛ - ΕΣΚΙΜΟ>> Α.Β.Ε.

52. ΑΝΩΝ.ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ <<ΒΙΟΣΩΛ>>
53. <<ΒΙΟΧΑΛΚΟ>>
54. <<ΘΕΡΗΣ>> ΑΝΩΝ. ΒΙΟΜΗΧ. ΕΤΑΙΡΙΑ
55. <<ΙΖΟΛΑ>> ΑΝΩΝ.ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
56. <<ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗ>> Α.Ε.
57. <<Ν.ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ>>
58. <<ΜΕΒΕΑ>>
59. ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε.(ΜΕΤΚΑ)
60. ΠΡΙΜΟΛΙΑ Α.Ε.
61. ΡΑΔΙΟ-ΑΘΗΝΑΙ Α.Ε.
62. ΑΝ. ΕΤ. ΧΑΛΥΒΔΟΦΥΛΛΩΝ
63. <<ΒΕΣΟ>>
64. <<ΒΙΑΜΥΛ>>
65. Α.Ε. ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
66. <<ΕΛΑΪΣ>>
67. ΘΕΣΣΑΛΙΚΗ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Α.Ε.
68. ΑΝΔΡΕΑΣ Π. ΚΑΜΠΙΑΣ
69. <<ΟΙΝΟΤΡΑΝΣ>> Α.Ε.Β.Ε.
70. ΕΛΛ. ΕΤ. ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΔΩΝ Α.Ε.
71. ΣΟΚΟΛΑΤΟΠΟΪΑ ΠΑΥΛΙΔΗ Α.Ε.
72. ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ Α.Ε. ΖΥΘΟΠΟΪΑΣ ΚΑΙ ΠΑΓΟΠΟΪΑΣ

73. <<ΑΛΛΑΤΙΝΗ>>
74. ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε.
75. ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ <<Κ.ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ >> Α.Ε.
76. ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α.Ε.
77. ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ Α/ΦΟΙ Γ.ΚΑΡΕΛΙΑ
78. Γ.Α. ΚΕΡΑΝΗΣ - ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ <<ΕΘΝΟΣ>>
79. ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ Α.Β.Ε.Σ.
80. <<ΨΥΓΕΙΑ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ>> ΑΝ.ΒΙΟΜ. ΕΤΑΙΡΙΑ
81. <<ΒΙΣ>> ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΩΝ Α.Ε.
82. ΑΝΩΝ. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡ. ΧΑΡΤΟΠΟΪΑΣ
83. Α.Ε. ΕΛΛΗΝ. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ ΛΑΜΨΑ
84. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
85. <<ΑΘΗΝΑΙΑ>>
86. ΒΙΟΤΕΡ Α.Ε.
87. ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΑΝΩΝ.ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
88. ΑΔΕΡΦΟΙ Θ. ΔΙΑΜΑΝΤΗ Α.Ε.Ε.
89. ΕΤΑΙΡ.ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΕΙΔΩΝ ΜΟΝΟΠΩΛΙΟΥ ΕΛΛΗΝ.ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.
90. <<ΕΡΜΗΣ>> Α.Ε. ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
91. <<ΖΑΜΠΑ>> Α.Ε.
92. <<ΙΠΠΟΤΟΥΡ>> Α.Ε. ΙΠΠΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΛΠ.

93. ΚΑΤΡΑΤΖΟΣ - ΣΠΟΡ - ΑΝΩΝ.ΕΜΠΟΡ. ΕΤΑΙΡΙΑ

94. Α.Ε. ΓΕΡΑΣ. ΚΛΑΟΥΔΑΤΟΣ

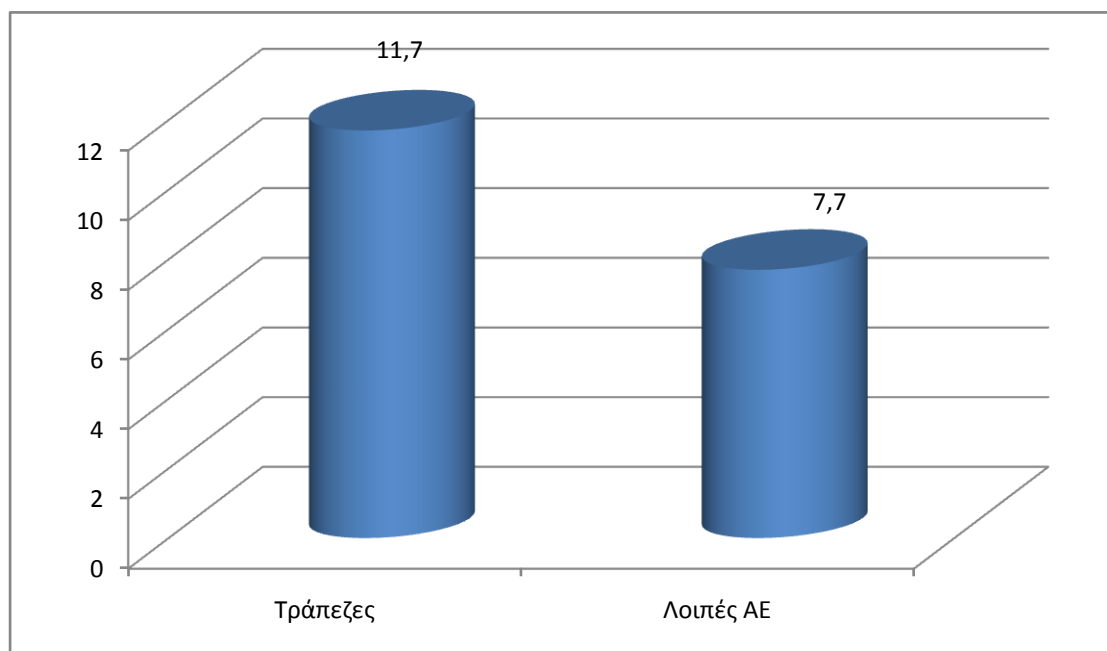
95. <<ΑΔΕΡΦΟΙ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΙ>>

96. ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ

2.2.4. Στοιχεία για τα ΔΣ των εισηγμένων εμπορικών ανώνυμων εταιριών στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1984

Κατ' αντιστοιχία της ανάλυσης που προηγήθηκε στην παράγραφο 2.2.2., στην παράγραφο αυτή παρέχονται κάποια πρώτα στοιχεία σχετικά με το πλήθος των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των εισηγμένων εμπορικών ανώνυμων εταιριών στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1984. Είναι ευνόητο και σε αυτήν την περίπτωση ότι η ανάλυση αυτή δεν είναι δυνατόν να είναι τόσο λεπτομερής, όσο ήταν στον τραπεζικό κλάδο, διότι ο αριθμός των εταιριών αυτών είναι πολλαπλάσιος του αριθμού των τραπεζών.

Ωστόσο, είναι δυνατόν να σημειωθεί ότι οι συνολικά 96 εισηγμένες εταιρίες διέθεταν συνολικά 742 θέσεις στα Διοικητικά τους Συμβούλια, γεγονός από το οποίο εξάγεται ότι ο μέσος όρος των θέσεων σε ένα ΔΣ μιας εισηγμένης εταιρίας το 1984 ήταν ελαφρώς σχεδόν 8 (για την ακρίβεια, ο μέσος όρος ήταν 7,73). Έτσι, προκύπτει ότι κατά μέσο όρο τα ΔΣ των τραπεζών διέθεταν κατά 51% περισσότερα μέλη από τα ΔΣ των υπόλοιπων εισηγμένων εταιριών στο χρηματιστήριο, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 2. Ο μέσος όρος των μελών των ΔΣ των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών, το 1984. Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα

3. Ανάλυση των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων εταιριών, το 1968 και το 1984.

3.1. Ιστορική αναδρομή των Ελληνικών Τραπεζικών Ιδρυμάτων

3.1.1. Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα

Εξωτερική άποψη του μεγάρου της Ιονικής Τράπεζας στην Κέρκυρα (σήμερα Alpha Bank).

Εξωτερική άποψη του μεγάρου της Ιονικής Τράπεζας στην Λευκωσία.

Η Ιονική Τράπεζα ιδρύθηκε στις 17 Ιανουαρίου 1839 με έδρα το Λονδίνο αντλώντας κεφάλαια κυρίως από Βρετανούς επενδύτες. Η αρχική της ονομασία ήταν “Ιονική Κρατική Τράπεζα” και εξυπηρετούσε τις συναλλαγές μεταξύ της Μεγάλης Βρετανίας και των Ιόνιων νησιών τα οποία την εποχή εκείνη αποτελούσαν προτεκτοράτο της Μεγάλης Βρετανίας.

Το πρώτο της κατάστημα το οποίο ήταν ταυτόχρονα και το κεντρικό γραφείο της Τράπεζας λειτούργησε για πρώτη φορά στις 2 Μαρτίου 1840 στην Κέρκυρα. Στις 18 Μαΐου και στις 10 Αυγούστου του ίδιου έτους άνοιξαν τα υποκαταστήματα στην Ζάκυνθο και στην Κεφαλονιά αντίστοιχα ενώ το 1845 λειτούργησαν πρακτορεία της

τράπεζας στην Αθήνα και στην Πάτρα. Το 1873 με έδρα πάντα το Λονδίνο τα κεντρικά γραφεία της τράπεζας μεταφέρθηκαν στην Αθήνα.

Το 1864 μετά την ένωση των Ιονίων Νήσων με την Ελλάδα, η τράπεζα επεκτείνει της δραστηριότητές της και στην υπόλοιπη Ελλάδα διατηρώντας ταυτόχρονα το δικαίωμα να λειτουργεί με βάση το εμπορικό δίκαιο της Μεγάλης Βρετανίας για αρκετές δεκαετίες. Διατήρησε επίσης το προνόμιο να εκδίδει και να διακινεί χαρτονομίσματα, προνόμιο το οποίο το κληρονόμησε από την Ιόνιο Πολιτεία και το διατήρησε έως και το 1920.

Στις αρχές του 20ου αιώνα συνέχισε να επεκτείνει και να σταθεροποιεί την παρουσία της τόσο στο Ελληνικό τραπεζικό σύστημα όσο και εκτός Ελλάδος με έμφαση στα κέντρα του Ελληνισμού ανοίγοντας καταστήματα και πρακτορεία στην Αίγυπτο το 1907 και στην Κύπρο το 1926.

Το 1938 αγοράζει τα 2/3 των μετοχών της Λαϊκής Τράπεζας η οποία είχε ιδρυθεί στην Αθήνα το 1905 και μετά από συγχώνευση προκύπτει η “Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα”.

Το 1956 τα υποκαταστήματα της ανέρχονται σε 38 από τα οποία τα 24 στην Ελλάδα, 6 στην Κύπρο και 8 στην Αίγυπτο.

Το 1957 αποτελεί ένα σημαντικό ορόσημο για την τράπεζα. Εν μέσω ριζικών πολιτικών κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών που διενεργούνται από την κυβέρνηση Νάσερ, τα 8 υποκαταστήματα στην Αίγυπτο δεσμεύονται από την αιγυπτιακή κυβέρνηση ακολουθώντας την μοίρα όλων των ξένων επενδύσεων στην χώρα αυτή. Τα υποκαταστήματα της Κύπρου περνούν στον έλεγχο της Chartered Bank. Ενώ τα υποκαταστήματα της Ελλάδας με την καταβολή 635.000 λιρών Αγγλίας (2.000.000 \$ ή 53.000.000 δραχμές εκείνη την εποχή) από τον τραπεζίτη Στρατή Ανδρεάδη περνούν τελικά στον έλεγχο της Εμπορικής Τράπεζας μετά από σύντομες διαπραγματεύσεις με τον τραπεζίτη sir Hampro. Έτσι ύστερα από 118 χρόνια ο έλεγχος της τράπεζας φεύγει από τα Αγγλικά χέρια.

Το 1975 ακολουθώντας την μοίρα της Εμπορικής τράπεζας, η Ιονική τράπεζα περνάει στα χέρια του Ελληνικού δημοσίου.

Το 1999 η Ιονική τράπεζα έρχεται υπό τον έλεγχο της Alpha Τράπεζας Πίστεως στα πλαίσια διαδικασίας αποκρατικοποιήσεων της τότε Ελληνικής κυβέρνησης. Ένα χρόνο αργότερα το 2000 συγχωνεύονται οι δύο τράπεζες δημιουργώντας την Alpha Bank. Έτσι κλείνει ο κύκλος λειτουργίας της τράπεζας με τον τίτλο “Ιονική”.³

3.1.2. Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

Γεώργιος Σταύρος
(1841-1869)

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. ιδρύθηκε το 1841 και εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών το 1880. Με 160 πλέον χρόνια επιτυχούς και αδιάλειπτης λειτουργίας στον οικονομικό βίο της χώρας, η Τράπεζα έχει εξελιχθεί σε ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο όμιλο εταιρειών παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καλύπτοντας έτσι τις συνεχώς διευρυνόμενες ανάγκες των πελατών της. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα ίδρυσε το 1891 την Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλίσεων «Η Εθνική» και το 1927 την Εθνική Κτηματική Τράπεζα.

Δημοσιεύεται 30 Μαρτίου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ιδρυτικός της νόμος, με τον οποίον της παραχωρείται και το εκδοτικό προνόμιο που θα το διατηρήσει έως το 1928 18 Νοεμβρίου και διορίζεται ως πρώτος Διοικητής της με τον τίτλο του Διευθυντή ο Γεώργιος Σταύρος αφού έμεινε στην ηγεσία της για 28 χρόνια, συμπαραστάθηκε και ο φιλέλληνας Ελβετός τραπεζίτης Ιωάννης Γαβριήλ Εϋνάρδος, που από την εποχή του Καποδίστρια είχε πρωτοστατήσει για την ίδρυση Εθνικής Τραπεζής στην Ελλάδα. Τις μετέπειτα διοικήσεις της Εθνικής κόσμησαν εξέχουσες

³https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%99%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%9B%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE_%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1

προσωπικότητες. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται και έξι πρωθυπουργοί (Α. Ζαΐμης, Δ. Μάξιμος, Α. Διομήδης, Α. Κοριζής, Ε. Τσουδερός, Ι. Παρασκευόπουλος).⁴

Πρώτοι μέτοχοι ήταν το ελληνικό κράτος με 1.000 μετοχές αξίας 1 εκατ. δρχ., ο Δήμος της Αθήνας με 25 μετοχές και από τους ιδιώτες ο Κ. Βρανάς με 150 μετοχές. Στις 22 Ιανουαρίου 1842 αρχίζει τη λειτουργία της σε μια οικία στην οδό Σοφοκλέους, με λιγοστούς υπαλλήλους και με μετοχικό κεφάλαιο 3.750.000 δρχ. ενώ σύμφωνα με τον πρώτο ισολογισμό της 1ης Ιουλίου 1842 τα προς διανομή κέρδη ανέρχονται σε 38.305 δρχ. και 54 λεπτά.⁵

Σημαντικό πλεονέκτημα της Εθνικής ήταν το αποκλειστικό προνόμιο να εκδίδει χαρτονόμισμα. Ήταν λοιπόν και εκδοτική Τράπεζα, επιφορτισμένη για την κυκλοφορία και σταθερότητα της αξίας του νομίσματος και σύμβουλος των κυβερνήσεων για τη νομισματική ισορροπία. Το εκδοτικό προνόμιο το παρέδωσε η Εθνική στην Τράπεζα της Ελλάδος με την ίδρυσή της το 1928. Τούτο έγινε μετά την επέμβαση της Κοινωνίας των Εθνών που δεν θεωρούσε συμβατό το εκδοτικό προνόμιο της Εθνικής με τις άλλες εργασίες της (εμπορικές, κτηματικές κ.λπ.). Εκτός από τα καθαρώς οικονομικά οφέλη, της έδωσε αυξημένο κύρος στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό.

Οι πιο σημαντικές δραστηριότητες της Εθνικής μέχρι το 1900 ήταν οι πρωτοβουλίες της και η συμμετοχή της σε εταιρείες που είχαν ως σκοπό την εκτέλεση μεγάλων έργων υποδομής, όπως την αποξήρανση της λίμνης Κωπαΐδος, τη διόρυξη του Ισθμού της Κορίνθου, έργων οδοποιίας, την κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου στην Πελοπόννησο και Θεσσαλία, τη δημιουργία εταιρείας για την ανάπτυξη της ατμοπλοΐας, την ίδρυση το 1891 της «Εθνικής Ασφαλιστικής» κ.ά. Σπουδαία

⁴ Κώστας Κωστής. Η ιστορία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (1914-1940), Αθήνα 2003

⁵ Κώστας Κωστής. *Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας. Η διαμόρφωση του νεοελληνικού κράτους 18ος-21ος αιώνας*, Εκδόσεις Πόλις, Αθήνα 2013

ήταν η συμβολή της Τράπεζας σε θέματα εθνικής σημασίας, όπως η ενίσχυση των ενόπλων δυνάμεων και η στήριξη των προσφύγων της Θεσσαλίας μετά τον άτυχο πόλεμο του 1897. Αλλά και η Αθήνα χρωστάει πολλά στην Εθνική, που απλόχερα χρηματοδοτούσε τον προϋπολογισμό του Δήμου, αφού το 1900 τα χρέη του προς την Τράπεζα ξεπερνούσαν τα πέντε εκατ. δρχ. σε σύνολο προϋπολογισμού δύο εκατ. δρχ.⁶

Μέχρι την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος το 1928, η Τράπεζα είχε το εκδοτικό προνόμιο στην Ελλάδα και ήταν υπεύθυνη για την έκδοση του νομίσματος. Το 1953, η Τράπεζα συγχωνεύτηκε με την «Τράπεζα Αθηνών», που είχε ιδρυθεί το 1893. Μέσα στο 1998, η Τράπεζα προέβη στη συγχώνευση δι' απορροφήσεως της θυγατρικής της «Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.», η οποία είχε προέλθει από τη συγχώνευση δύο πρώην θυγατρικών της εταιρειών, της «Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.» και της «Εθνική Στεγαστική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.», με σκοπό την αρτιότερη εξυπηρέτηση των πελατών της στον τομέα της στεγαστικής και κτηματικής πίστης.

Από τον Οκτώβριο 1999, η μετοχή της Τράπεζας διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Στα τέλη του 2002, η Εθνική Τράπεζα προχώρησε στη συγχώνευση απορροφήσεως της θυγατρικής της "Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως ΑΕ". Στο πλαίσιο του στρατηγικού της προσανατολισμού στην αγορά της ΝΑ Ευρώπης, η ΕΤΕ εξαγόρασε, εντός του 2006, τη Finansbank στην Τουρκία και τη Vojvodjanska Banka στη Σερβία.⁷

⁶ Κώστας Κωστής. Κράτος και επιχειρήσεις στην Ελλάδα, Εκδόσεις Πόλις, Αθήνα 2013

⁷https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CE%A0%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CF%82

3.1.3. Τράπεζα Αττικής (Attica Bank)

Η Attica Bank (πρώην Τράπεζα Αττικής) είναι μία ελληνική τράπεζα που ιδρύθηκε το 1925 και ανήκει στον ομώνυμο χρηματοπιστωτικό όμιλο, με παρουσία 55 καταστημάτων στην χώρα (2017). Έδρεύει στην Αθήνα και απασχολεί περίπου 790 εργαζομένους. Είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και οι κυριότεροι μέτοχοί της είναι ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) (66,89%), το Ταμείο Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ)(11,78%), το Τ.Α.Π.Ι. ΛΤ.-Α.Τ. (2,83%) και το λοιπό μερίδιο της τράπεζας το κατέχει επενδυτικό κοινό με ποσοστό ο καθένας μικρότερο του 5%.

Είναι η πέμπτη μεγαλύτερη ελληνική τράπεζα, αλλά έχει σημαντικά μικρότερο μέγεθος από τις κορυφαίες τέσσερις "συστημικές" τράπεζες. Η κεφαλαιοποίηση της ήταν περίπου 250 εκατομμύρια ευρώ στις 11 Μαΐου 2018. Η έδρα της είναι στην Αθήνα και έχει 55 υποκαταστήματά σε εθνικό επίπεδο.

Η Attica Bank συμμετέχει στις επιχειρήσεις Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank, AtticaBank Properties και Attica Wealth Management κατά 100% και συμμετέχει στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech I κατά 50% και συμμετέχει στη Θεά Άρτεμις Α.Ε. Διαχείρισης Απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις κατά 20%.

Με την ανάληψη των καθηκόντων της νέα διοίκησης στα τέλη του 2016, η τράπεζα έχει ακολουθήσει ένα διαφορετικό δρόμο από αυτόν του παρελθόντος, με τεράστιες προσπάθειες "σμμαζέματος" με διάφορες εθελούσιες εξόδους, γενικότερη μείωση των λειτουργικών δαπανών και τιτλοποίηση του προβληματικού χαρτοφυλακίου της τράπεζας προκειμένου να μειώσει το ποσοστό των κόκκινων δανείων που κατέχει.⁸

⁸ https://el.wikipedia.org/wiki/Attica_Bank

3.1.4. Τράπεζα Πειραιώς

Η Τράπεζα Πειραιώς ιδρύθηκε το 1916 και έχει έδρα την Αθήνα. Για πολλές δεκαετίες λειτούργησε ως ιδιωτική Τράπεζα και το 1975 πέρασε υπό κρατικό έλεγχο, όπου και παρέμεινε μέχρι το 1991. Από τον Δεκέμβριο του 1991 που ιδιωτικοποιήθηκε έχει παρουσιάσει μεγάλη ανάπτυξη εργασιών, μεγεθών και δραστηριοτήτων. Ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς απασχολεί συνολικά 24.495 εργαζομένους, ενώ το σύνολο του δικτύου καταστημάτων αριθμεί 1.653 μονάδες, με παρουσία σε 10 χώρες συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας. Στην Ελλάδα με 30% μερίδιο αγοράς στα δάνεια και 29% στις καταθέσεις είναι η μεγαλύτερη τράπεζα της χώρας. Διεθνώς έχει παρουσία σε περιοχές της Νοτιοδυτικής Ευρώπης και την Ανατολική Μεσόγειο, καθώς και στα οικονομικά κέντρα του Λονδίνου της Νέας Υόρκης και της Φρανκφούρτης.

Σήμερα, μετά τις εξαγορές της «ογιούς» ATEbank, της Γενικής Τράπεζας, των εγχώριων τραπεζικών δραστηριοτήτων των Τράπεζας Κύπρου, Cyprus Popular Bank και Ελληνικής Τράπεζας αλλά και την εξαγορά της Millennium Bank Ελλάδας, το συνολικό ενεργητικό του Ομίλου Πειραιώς φτάνει τα €93 δισ, οι χορηγήσεις μετά από προβλέψεις τα €62 δισ και οι καταθέσεις πελατών τα €55 δισ (στοιχεία Σεπτεμβρίου 2013).

Η Τράπεζα Πειραιώς προσφέρει υπηρεσίες στους εξής τομείς: τραπεζικές υπηρεσίες απευθείας προς τον καταναλωτή, μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, αγροτική πίστη, αγορές κεφαλαίου, μισθώσεις (leasing), κτηματομεσιτικές υπηρεσίες, χρηματοδοτήσεις του ναυτιλιακού τομέα, πράσινη τραπεζική, ηλεκτρονική τραπεζική.

Έτος	Συμβάν
1916	«Banque du Piree» (Πειραιώς Τράπεζα, ΠΤ).
1918	Οι μετοχές της ΠΤ εισάχθηκαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών.
1963	Η ΠΤ εντάχθηκε στον Όμιλο της Εμπορικής Τράπεζας.
1975	Η ΠΤ περιήλθε στην ιδιοκτησία του κράτους.

1991	Το κράτος ιδιωτικοποίησε την ΠΤ και η τράπεζα άλλαξε το όνομά της σε Τράπεζα Πειραιώς (ΤΠ). ⁹
------	--

3.1.5. Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος

Η Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. ιδρύθηκε το 1907 και υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους χρηματοπιστωτικούς ομίλους της χώρας, με σημαντική συμβολή στην ελληνική οικονομία για περισσότερα από εκατό χρόνια.

Από την 28.6.2013, η Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε δεν υφίσταται ως ξεχωριστή νομική οντότητα, καθώς συγχωνεύθηκε με μία από τις μεγαλύτερες τράπεζες του ιδιωτικού τομέα στην Ελλάδα την Alpha Bank, από την οποία απορροφήθηκε πλήρως.

Το 1886 ο Γρηγόριος Εμπεδοκλής ίδρυσε το τραπεζικό του γραφείο και το 1896 την "Τράπεζα Γρ. Εμπεδοκλέους". Το 1907 μετατράπηκε σε Ανώνυμη εταιρεία με επωνυμία «Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.» και εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Το 1923 ιδρύθηκε στο Λονδίνο η Commercial Bank of the Near East με υποκαταστήματα σε Αλεξάνδρεια και Κωνσταντινούπολη. Κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ο Γρ. Εμπεδοκλής αναχώρησε για την Νότιο Αφρική (όπου πέθανε το 1951) και στην διοίκηση αναπληρώθηκε από τους Χ. Μουλάκη και Π. Βαφειαδάκη. Η τράπεζα προχώρησε σε σημαντικές επενδύσεις σε ακίνητα και μετοχές εταιρειών και το 1942, απέκτησε την πλειοψηφία των μετοχών της Ασφαλιστικής Εταιρείας Φοίνιξ. Το 1952 την διοίκηση της τράπεζας ανέλαβε ο καθηγητής Στρατής Ανδρεάδης. Τα επόμενα χρόνια ακολούθησαν εξαγορές άλλων τραπεζών και εταιρειών: Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα (1957), ασφαλιστική εταιρεία Ιονική (1958), Τράπεζα Πειραιώς (1962), ασφαλιστική εταιρεία "Γενικά Ασφάλεια" (1962), Τράπεζα Αττικής (1964), Βιομηχανία Φωσφορικών Λιπασμάτων, Χυμών & Κονσερβών, Ιονική Ξενοδοχειακή, Ναυπηγεία Ελευσίνος κ.α. Το 1971 ιδρύθηκαν θυγατρικές Τράπεζες σε Παρίσι και Φρανκφούρτη.

⁹

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CE%A0%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CF%82

Το 1975 η τράπεζα περιήλθε στον έλεγχο του Ελληνικού Δημοσίου. Ο Στρατής Ανδρεάδης απομακρύνθηκε από την διοίκηση και ορίστηκε Κυβερνητικός Επίτροπος. Το 1976, μετά από αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου, την πλειοψηφία των μετοχών αποκτούν δημόσιοι οργανισμοί. Μεταξύ 1991 και 1992 η τράπεζα πούλησε επτά από τις θυγατρικές της, το 1995 εξαγόρασε το 51% της ασφαλιστικής εταιρίας Metrolife, το 1997 μεταβίβασε την πλειοψηφία των μετοχών της Τραπεζής Αττικής, και το 1999 η Ιονική Τράπεζα πούληθηκε στην Alpha Bank. Κατά την δεκαετία του 1990 ίδρυσε επίσης και άλλες χρηματοπιστωτικές εταιρείες, και επεκτάθηκε στην Κύπρο όπου ίδρυσε και υποκαταστήματα, ενώ το 2001 ιδρύθηκε η θυγατρική της «Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) Λ.Τ.Δ».

Το 2000 εισήλθε στο μετοχικό κεφάλαιο της Εμπορικής, με ποσοστό 6,7%, η γαλλική τράπεζα Credit Agricole, η οποία προχώρησε στην εξαγορά της τράπεζας από το ελληνικό δημόσιο το Νοέμβριο του 2006 και παρέμεινε βασικός της μέτοχος έως το τέλος Ιανουαρίου του 2013.

Την 1 Φεβρουαρίου 2013, το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Εμπορικής μεταβιβάστηκε από την Crédit Agricole στην Alpha Bank, οι οποίες είχαν υπογράψει συμφωνία εξαγοράς της Εμπορικής, την 16 Οκτωβρίου 2012.

Την 28 Ιουνίου 2013 ολοκληρώθηκε η νομική συγχώνευση των δύο ιστορικών ελληνικών τραπεζών, με την πλήρη απορρόφηση της Εμπορικής Τράπεζας από την Alpha Bank, δημιουργώντας έτσι μία από μεγαλύτερες ιδιωτικές τράπεζες, με δίκτυο άνω των 1.200 σημείων εξυπηρέτησεως στην Ελλάδα κι έναν από τους υψηλότερους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας στην Ευρώπη.¹⁰

3.1.6. Τράπεζα Αθηνών (1992-1999)

Την επωνυμία Τράπεζα Αθηνών έφερε από το 1992 ο τραπεζικός οργανισμός η ιστορία του οποίου ξεκινά από το 1906. Η Τράπεζα Αθηνών συγχωνεύτηκε το 1999

¹⁰https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%BF%CF%82

με την Τράπεζα Eurobank και ο νέος τραπεζικός οργανισμός που δημιουργήθηκε έφερε την επωνυμία EFG Eurobank. Δεν πρέπει να συγχέεται με την ομώνυμη τράπεζα που λειτούργησε από το 1893 και συγχωνεύτηκε το 1953 με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

Η ιστορία της τράπεζας ξεκινά από το 1906 με την λειτουργία τραπεζικού γραφείου στον Πύργο Ηλείας το οποίο το 1924 ενσωματώνεται στην νεοσυσταθείσα εταιρεία «Καπνοβιομηχανία και Τράπεζα Β. Καραβασίλη» με έδρα την Αθήνα. Δύο χρόνια μετά στις 23/08/1926 εισάγεται στο Χρηματιστήριο. Από τότε η επωνυμία της τράπεζας αλλάζει το 1937 σε «Τράπεζα Β. Καραβασίλη» και το 1952 «Τράπεζα Επαγγελματικής Πίστεως». Το 1964 εξαγοράσθηκε από τη Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος η οποία το 1992 την μετονομάζει σε Τράπεζα Αθηνών και τελικά το 1999 συγχωνεύεται με την EFG Eurobank. Σήμερα η ιστορία του τραπεζικού αυτού οργανισμού συνεχίζεται υπό την επωνυμία EFG Eurobank Ergasias.¹¹

3.1.7. Τράπεζα της Ελλάδος

Η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) είναι η κεντρική τράπεζα της Ελλάδας. Ιδρύθηκε το 1927 επί Προεδρίας της Δημοκρατίας του Παύλου Κουντουριώτη και Πρωθυπουργίας του Αλεξάνδρου Ζαΐμη με τον Νόμο 3423/7-12-1927/ΦΕΚ Α' 298 με βάση το άρθρο 4 του από 15/9/1927 Πρωτοκόλλου της Γενεύης, το οποίο υπεγράφη μεταξύ των Κυβερνήσεων Γαλλίας, Μ. Βρετανίας και Ιταλίας αφ' ενός και της Κυβέρνησης της Ελλάδας αφ' ετέρου για την έγκριση ενός δανείου 9.000.000 λιρών στερλινών και οι λειτουργίες της άρχισαν τον Μάιο του 1928. Βάσει της Συνθήκης του Μάαστριχτ, συμμετέχει στο σύστημα κεντρικών τραπεζών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μαζί με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Είχε το αποκλειστικό εκδοτικό προνόμιο χαρτονομισμάτων στην Ελλάδα από το 1928 έως την εισαγωγή του ευρώ το 2002 και ήταν υπεύθυνη για τη χάραξη της νομισματικής πολιτικής της χώρας. Η έδρα της βρίσκεται στην Αθήνα. Η Τράπεζα της Ελλάδος και

¹¹[https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CE%91%CE%B8%CE%B7%CE%BD%CF%8E%CE%BD_\(1992-1999\)](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CE%91%CE%B8%CE%B7%CE%BD%CF%8E%CE%BD_(1992-1999))

οι υπόλοιπες κεντρικές τράπεζες της Ευρωζώνης είναι οι αποκλειστικοί μέτοχοι της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η Τράπεζα της Ελλάδος είχε 2,0564% των μετοχών της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας το 1998, 1,8974% το 2004, 1,8168% το 2007 και 2,032% το 2014.

Η Τράπεζα της Ελλάδος δεν είναι κρατική, αλλά μια Ανώνυμη Εταιρεία. Έχει ειδικά προνόμια, ειδικές αρμοδιότητες αλλά και περιορισμούς, όπως ότι δεν μπορεί να λειτουργεί ως εμπορική τράπεζα και το ποσοστό του ελληνικού κράτους στη μετοχική της σύνθεση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 35% όπως ορίζεται στο καταστατικό της (αρχικώς το όριο αυτό ήταν 10%). Διαφέρει από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία διατηρούσε το προνόμιο έκδοσης χαρτονομισμάτων στην Ελλάδα ως το 1928.

Κατά τη διατύπωση του άρθρου 29 του καταστατικού, «Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές διορίζονται για μία εξαετία, με Προεδρικό Διάταγμα, μετά πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν προτάσεως του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας». Το κύρος και η ισχύς της θέσης είναι τέτοια ώστε πολλοί πρώην Διοικητές της Τράπεζας της Ελλάδος έχουν μετέπειτα τοποθετηθεί ως Υπουργοί σε διάφορες Κυβερνήσεις, ενώ τέσσερις από αυτούς (Αλέξανδρος Διομήδης, Εμμανουήλ Τσουδερός, Ξενοφών Ζολώτας και Λουκάς Παπαδήμος) έχουν διατελέσει Πρωθυπουργοί της χώρας σε έκτακτες περιπτώσεις.

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους η Τράπεζα της Ελλάδος και τα μέλη των οργάνων της δεν ζητούν ούτε δέχονται οδηγίες από την Κυβέρνηση. Βάσει του καταστατικού κανείς αντιπρόσωπος του Δημοσίου δεν έχει δικαίωμα να ελέγξει τα βιβλία της τράπεζας σε κανένα από τα καταστήματα της πλην του επιτρόπου του κράτους ο οποίος μπορεί να ζητήσει στοιχεία αλλά υποχρεούται να τηρεί αυστηρή εχεμύθεια.

Το ανώτατο όργανο της Τράπεζας της Ελλάδος είναι η Γενική Συνέλευση των Μετόχων, όπου εκπροσωπείται το σύνολο των μετόχων. Επίσης, η Τράπεζα της Ελλάδος είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών (ΧΑΑ: ΕΛΛ). Διοικητής της από το 2014 είναι ο Γιάννης Στουρνάρας.

- Στα πλαίσια του συστήματος κεντρικών τραπεζών της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμμετέχει στη χάραξη της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ και την εφαρμόζει στην Ελλάδα, για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.
- Με την έγκριση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας εκδίδει στο Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμμάτων και Αξιών (ΙΕΤΑ) χαρτονομίσματα ευρώ, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα, και είναι αρμόδια για την κυκλοφορία και διαχείριση των χαρτονομισμάτων και κερμάτων ευρώ στην Ελλάδα.
- Είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.
- Κατέχει και διαχειρίζεται τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας.
- Εποπτεύει τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας.
- Διατηρεί τραπεζικούς λογαριασμούς του Ελληνικού Δημοσίου και Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.
- Επιβλέπει τα συστήματα και τα μέσα πληρωμών.
- Διαχειρίζεται μέρος του συναλλαγματικού αποθέματος και χρυσού της Ελλάδας.
- Συλλέγει στατιστικά στοιχεία από νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
- Καταρτίζει και δημοσιεύει τα νομισματικά και πιστωτικά μεγέθη και παρακολουθεί τις οικονομικές συγκυρίες κάθε εποχής και εκδίδει αναλύσεις σχετικά με αυτές.

Λίγα χρόνια μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και το τέλος του Πρώτου Παγκόσμιου Πολέμου η Ελλάδα περνούσε από βαθιά κοινωνική, οικονομική και πολιτική κρίση. Η Κοινωνία των Εθνών, μέλος της οποίας ήταν και η Ελλάδα, θεωρούσε ασύμβατο η τράπεζα μίας χώρας η οποία έχει το εκδοτικό προνόμιο (να τυπώνει δηλαδή χρήμα), να ασκεί ταυτόχρονα και εμπορική δραστηριότητα. Ζητήθηκε λοιπόν από την Ελληνική Κυβέρνηση να πάψει η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία εκτύπωνε μέχρι τότε τα χαρτονομίσματα στην Ελλάδα, να είναι ταυτόχρονα και εμπορική. Η Ελληνική Κυβέρνηση τελικά αποφάσισε ακριβώς το

αντίστροφο. Δηλαδή να ιδρυθεί μια νέα τράπεζα, στην οποία θα μεταφέρονταν τόσο το εκδοτικό προνόμιο όσο και όλες οι υπηρεσίες και τα λογιστικά μεγέθη που απέρρεαν από τη δραστηριότητα αυτή. Βάσει ενός Παραρτήματος του Πρωτοκόλλου της Γενεύης της 15ης Σεπτεμβρίου 1927, ιδρύεται η Τράπεζα της Ελλάδος. Οι εργασίες της ξεκίνησαν στις 14 Μαΐου 1928, με πρώτο Διοικητή τον Αλέξανδρο Διομήδη. Από τότε έως και την αντικατάσταση του εθνικού νομίσματος από το ευρώ το 2002 η Τράπεζα της Ελλάδος είχε το αποκλειστικό προνόμιο της έκδοσης χαρτονομισμάτων.

Στα καθήκοντά της είχε όμως μικρή ανεξαρτησία έως τη δεκαετία του 1990, γι' αυτό και η αποτελεσματικότητά της στην επίτευξη στόχων όπως χαμηλός πληθωρισμός και σταθερό νόμισμα ήταν χαμηλότερη του επιθυμητού.

Αρχικά η Τράπεζα της Ελλάδος φιλοξενήθηκε στο κτήριο της Κτηματικής Τράπεζας στην οδό Πανεπιστημίου. Το 1929 προκήρυξε διαγωνισμό για την κατασκευή του κτηρίου των κεντρικών της γραφείων όμως τελικά καμία από της υποψηφιότητες δεν επιλέχθηκε. Έτσι παρότι υπήρχαν πολλοί που υποστήριζαν την αναγκαιότητα της επανένωσης της Τράπεζας της Ελλάδος με την Εθνική Τράπεζα, μία δεκαετία αργότερα στις 4 Απριλίου 1938 εγκαινιάζει το κεντρικό της κτήριο πάλι επί της οδού Πανεπιστημίου το οποίο και διατηρεί μέχρι σήμερα. Το κτήριο αυτό επεκτεινόταν όσο οι ανάγκες της τράπεζας μεγάλωναν. Έτσι έγιναν επεκτάσεις λίγο μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, τη δεκαετία του 1970 και τέλος το 1982. Το 1989 χαρακτηρίστηκε ιστορικό διατηρητέο μνημείο από το Υπουργείο Πολιτισμού.¹²

ΔΙΟΙΚΗΤΕΣ		
Όνομα	Περίοδος	
	από	έως
Αλέξανδρος Διομήδης	21 Απριλίου 1928	29 Σεπτεμβρίου 1931
Εμμανουήλ Τσουδερός (Α περίοδος)	31 Οκτωβρίου 1931	13 Αυγούστου 1935
Εμμανουήλ Τσουδερός (Β περίοδος)	20 Μαρτίου 1936	10 Ιουλίου 1939

¹²https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%BF%CF%82

Ιωάννης Δροσόπουλος	10 Ιουλίου 1939	28 Ιουλίου 1939
Κυριάκος Βαρβαρέσος (*)	4 Αυγούστου 1939	11 Φεβρουαρίου 1946
Ξενοφών Ζολώτας (Α περίοδος, Συνδιοικητής)	12 Οκτωβρίου 1944	8 Ιανουαρίου 1945
Γεώργιος Μαντζαβίνος	11 Φεβρουαρίου 1946	2 Φεβρουαρίου 1955
Ξενοφών Ζολώτας (Β περίοδος)	5 Φεβρουαρίου 1955	7 Αυγούστου 1967
Δημήτριος Γαλάνης	7 Αυγούστου 1967	4 Μαΐου 1973 (απεβίωσε)
Κωνσταντίνος Παπαγιάννης	7 Μαΐου 1973	9 Αυγούστου 1974
Παναγιώτης Παπαληγούρας	9 Αυγούστου 1974	24 Οκτωβρίου 1974
Ξενοφών Ζολώτας (Γ περίοδος)	26 Νοεμβρίου 1974	3 Νοεμβρίου 1981
Γεράσιμος Αρσένης	3 Νοεμβρίου 1981	20 Φεβρουαρίου 1984
Δημήτριος Χαλικιάς	20 Φεβρουαρίου 1984	20 Φεβρουαρίου 1992
Ευθύμιος Χριστοδούλου	20 Φεβρουαρίου 1992	1 Δεκεμβρίου 1993
Ιωάννης Μπούτος	1 Δεκεμβρίου 1993	26 Οκτωβρίου 1994
Λουκάς Παπαδήμος	26 Οκτωβρίου 1994	14 Ιουνίου 2002
Νικόλαος Γκαργκάνας	14 Ιουνίου 2002	14 Ιουνίου 2008
Γεώργιος Προβόπουλος	20 Ιουνίου 2008	20 Ιουνίου 2014
Ιωάννης Στουρνάρας	27 Ιουνίου 2014	

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΕΣ		
Όνομα	Περίοδος	
	από	έως
Εμμανουήλ Τσουδερός	21 Απριλίου 1928	31 Οκτωβρίου 1931
Εμμανουήλ Καμάρας	25 Νοεμβρίου 1931	30 Μαΐου 1932
Κυριάκος Βαρβαρέσος	1 Μαρτίου 1933	4 Αυγούστου 1939
Γεώργιος Μαντζαβίνος (*)	28 Σεπτεμβρίου 1936	11 Φεβρουαρίου 1946
Ιωάννης Αρβανίτης	4 Αυγούστου 1939	26 Απριλίου 1941
Στυλιανός Γρηγορίου	28 Μαρτίου 1945	2 Φεβρουαρίου 1955
Βασίλειος Κυριακόπουλος	5 Φεβρουαρίου 1955	24 Δεκεμβρίου 1955
Δημήτριος Γαλάνης	31 Δεκεμβρίου 1955	7 Αυγούστου 1967
Ιωάννης Πεσμαζόγλου	11 Φεβρουαρίου 1960	5 Αυγούστου 1967
Κωνσταντίνος Θάνος	5 Ιανουαρίου 1968	10 Σεπτεμβρίου 1969
Ευστάθιος Πανάς	11 Σεπτεμβρίου 1969	9 Αυγούστου 1974
Νικόλαος Κυριαζίδης	9 Αυγούστου 1974	5 Ιανουαρίου 1977
Νικόλαος Χαρισσόπουλος	21 Οκτωβρίου 1975	6 Νοεμβρίου 1981

Ευάγγελος Δεβλέτογλου	23 Δεκεμβρίου 1977	8 Νοεμβρίου 1978
Γεώργιος Δράκος	24 Νοεμβρίου 1978	20 Οκτωβρίου 1981
Δημήτριος Χαλικιάς	16 Νοεμβρίου 1981	6 Φεβρουαρίου 1984
Ευάγγελος Κουράκος (Α περίοδος)	10 Ιουλίου 1982	11 Φεβρουαρίου 1986
Παναγιώτης Κορλίρας	20 Φεβρουαρίου 1984	30 Αυγούστου 1985
Ευστάθιος Παπαγεωργίου	17 Σεπτεμβρίου 1985	17 Σεπτεμβρίου 1989
Γεώργιος Προβόπουλος	1 Οκτωβρίου 1990	29 Νοεμβρίου 1993
Βασίλειος Αντωνιουδάκης	1 Οκτωβρίου 1990	19 Δεκεμβρίου 1991
Παναγιώτης Παυλόπουλος	21 Φεβρουαρίου 1992	29 Νοεμβρίου 1993
Ευάγγελος Κουράκος (Β περίοδος)	1 Δεκεμβρίου 1993	4 Σεπτεμβρίου 1996
Λουκάς Παπαδήμος	1 Δεκεμβρίου 1993	26 Οκτωβρίου 1994
Παναγιώτης Θωμόπουλος	26 Οκτωβρίου 1994	26 Φεβρουαρίου 2009
Νικόλαος Γκαργκάνας	5 Σεπτεμβρίου 1996	13 Ιουνίου 2002
Νικόλαος Παλαιοκρασσάς	14 Ιουνίου 2002	14 Ιουνίου 2008
Ελένη Δενδρινού Λουρή	20 Ιουνίου 2008	20 Ιουνίου 2014
Ιωάννης Παπαδάκης	3 Μαρτίου 2009	

Μία πιο εκτενέστερη ιστορική προσέγγιση για την Τράπεζα της Ελλάδος.

Αρχικά (1928-1941) ανέλαβε να εγγυηθεί τη νομισματική σταθερότητα και τη μετατρεψιμότητα του νομίσματος.

Στην αμέσως επόμενη περίοδο (1941-44), η ελεύθερη Διοίκηση της Τράπεζας διαχειρίστηκε τις υποθέσεις της χώρας στο εξωτερικό, εξασφαλίζοντας τόσο πόρους για το μέλλον όσο και την παρουσία της χώρας στις διεθνείς διασκέψεις στο πλευρό των νικητών του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου.¹³

¹³ Θωμαδάκης, Σ. Β. (1984), "Μαύρη αγορά, πληθωρισμός και βία στην οικονομία της

Την περίοδο (1944-1953), η Τράπεζα ήταν πάλι στις επάλξεις, δίνοντας αγώνες για εξυγίανση και ανασυγκρότηση. Η διαδικασία ήταν μακρόχρονη λόγω της νομισματικής καταστροφής που είχε μεσολαβήσει, του εμφύλιου σπαραγμού και της κερδοσκοπικής οικονομικής ψυχολογίας. Την περίοδο αυτή η Τράπεζα, σε συνεργασία με τις κυβερνήσεις της εποχής και το συμμαχικό παράγοντα και μέσα από μια διαδικασία “εκμάθησης μέσω δράσης”, επέτυχε τη σταδιακή αποκατάσταση ομαλών συνθηκών στην οικονομία, τη δημιουργία ρευστότητας και την επανάκτηση του ελέγχου των νομισματοπιστωτικών εξελίξεων, με τελικό αποτέλεσμα την πολυπόθητη σταθεροποίηση.¹⁴

Η Τράπεζα της Ελλάδος ξεκίνησε τη δραστηριότητά της στις 14 Μαΐου 1928, αναλαμβάνοντας τα στοιχεία του ενεργητικού της Εθνικής που σχετίζονταν με το εκδοτικό προνόμιο, μετά από έντονες αντιπαραθέσεις σχετικά με το ύψος του καλύμματος σε χρυσό που έπρεπε να μεταβιβαστεί στην ΤτΕ. Πρώτος Διοικητής της ανέλαβε ο Αλέξανδρος Διομήδης, έως τότε Διοικητής της Εθνικής, και Υποδιοικητής ο Εμμανουήλ Τσουδερός. Το κατεξοχήν μέσο παρέμβασης της ΤτΕ στην οικονομία, τουλάχιστον μέχρι το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ήταν το προεξοφλητικό επιτόκιο και δευτερευόντως, το ποσοστό υποχρεωτικών καταθέσεων. Σε πρώτη φάση ήταν πολύ δύσκολο να αντιμετωπιστεί με τη χρήση του προεξοφλητικού επιτοκίου η δεσπόζουσα χρηματοοικονομική ισχύς της Εθνικής, στην πορεία όμως, υπό τις επιπτώσεις της κρίσης και την πίεση της συγκυρίας, η ΤτΕ έγινε διαμορφωτής της νομισματικής πολιτικής στην Ελλάδα.¹⁵

Πέρα από την ανακοίνωση της σταθερής ισοτιμίας της δραχμής με την αγγλική λίρα (σε αναλογία 375 δραχ. ανά λίρα), έμφαση δόθηκε στα ποσοστά του καλύμματος της Τράπεζας σε σχέση με τις υποχρεώσεις της. Έτσι, οι λόγοι 53,67% του καλύμματος προς το σύνολο των υποχρεώσεων και 81,51% προς τα κυκλοφορούντα τραπεζογραμμάτια θεωρούνταν από το Γ.Σ. ενδεικτικοί της ισχύος της Τράπεζας, δεδομένου ότι το Καταστατικό της όριζε ποσοστό 40% ως ελάχιστο όριο καλύμματος προς τις υποχρεώσεις της. Ωστόσο, οι αναφορές αυτές δεν λάμβαναν υπόψη τη

κατεχόμενης Ελλάδας”, στο Γ. Ιατρίδης (επιμ.) Η Ελλάδα στη δεκαετία 1940-1950. Ένα έθνος σε κρίση, Αθήνα: Θεμέλιο.

14 Ευελπίδης, Χ. (1950), Οικονομική ιστορία της Ελλάδος, Αθήνα.

¹⁵ Loizos(2012b).

σύνθεση του ενεργητικού της Τράπεζας, ιδίως το σημαντικό ποσοστό ακινητοποίησής του λόγω του χρέους του Δημοσίου που είχε κληρονομήσει η ΤτΕ από την Εθνική Τράπεζα.¹⁶

Στις δεκαετίες του 1950 και του 1960 η Τράπεζα εξασφάλισε τη νομισματική ισορροπία, που αποτελούσε προϋπόθεση της οικονομικής ανάπτυξης την οποία επιδίωκαν οι τότε κυβερνήσεις. Έτσι, η χώρα μετασηματίστηκε από φτωχή αγροτική σε μεσαίου εισοδήματος αγροτοβιομηχανική και επέτυχε επί 20ετία το δεύτερο μετά την Ιαπωνία ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ, με πολύ χαμηλό πληθωρισμό.

Η περίοδος 1971-1984 περιλαμβάνει τις δύο πετρελαϊκές κρίσεις, την είσοδο της παγκόσμιας οικονομίας σε καθεστώς κυμαινόμενων ισοτιμιών και τη μετάβασή της από πολιτική ενίσχυσης της ζήτησης σε πολιτική υποστήριξης της προσφοράς, καθώς και την κατάστροψη, από πλευράς Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, του σχεδίου του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος, προδρόμου της ΟΝΕ.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1960 επιχειρήθηκε αυστηρός κεντρικός συντονισμός της οικονομικής και βιομηχανικής πολιτικής, με την ίδρυση μιας σειράς φορέων όπως η Τράπεζα Επενδύσεων (1962) από τον όμιλο της Εμπορικής Τράπεζας, η Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΕΤΕΒΑ, 1963) από τον όμιλο της Εθνικής Τράπεζας και η Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΕΤΒΑ, 1964). Η τελευταία προέκυψε από την συγχώνευση του Οργανισμού Τουριστικής Πίστewος (παλαιότερα “Ξενοδοχειακής”, 1946), του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Οικονομικής Αναπτύξεως (ΟΧΟΑ, 1954) και του Οργανισμού Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΟΒΑ, 1959). Οι επενδυτικές αυτές τράπεζες ενίσχυσαν ποικιλοτρόπως την εκβιομηχάνιση της χώρας, καθώς η βιομηχανία έφθασε το 1981 να απασχολεί το 20% του εργατικού δυναμικού και να συνεισφέρει το 30% του ΑΕΠ.

¹⁶ Κώστας Κωστής. *Η ιστορία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (1914-1940)*, Αθήνα 2003

Τα πρώτα σημάδια της νομισματικής κρίσης είχαν εμφανιστεί τη δεκαετία του 1960. Στη διάρκεια αυτής της δεκαετίας είχε γίνει φανερό ότι το τότε υφιστάμενο διεθνές νομισματικό σύστημα (Bretton Woods) των σταθερών ισοτιμιών, της μετατρεψιμότητας του δολαρίου σε χρυσό και της σταδιακής κατάργησης των εμπορευματικών και συναλλαγματικών περιορισμών χρειαζόταν σημαντικές τροποποιήσεις, προκειμένου να ανταποκριθεί στις νέες συνθήκες που είχαν αρχίσει να διαμορφώνονται με την αλματώδη ανάπτυξη Γερμανίας και Ιαπωνίας, τη γενικότερη πρόοδο προς την εκβιομηχάνιση, τη δυναμική επέκταση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και την αποδυνάμωση του κυρίαρχου ρόλου τον οποίο διαδραμάτιζαν οι ΗΠΑ στη διεθνή οικονομία.

Η περίοδος της δικτατορίας (1967-1974) μετατόπισε την ασκούμενη πολιτική προς την κατεύθυνση της περαιτέρω μεγέθυνσης της οικονομίας. Οι ρυθμοί ανάπτυξης και την περίοδο εκείνη ήταν ικανοποιητικοί, αλλά στηρίχθηκαν κυρίως στην αύξηση των δημόσιων επενδύσεων και τη χαλάρωση των πιστωτικών κανόνων. Η αναπτυξιακή πορεία ήταν ανισοβαρής: ο πρωτογενής τομέας παραμελούνταν, ενώ διογκώνονταν οι τομείς των οικοδομών-κατασκευών και του τουρισμού. Σε αυτήν την περίοδο ο ρόλος της ΤτΕ και της Νομισματικής Επιτροπής έγινε περισσότερο “ανακατανομητικός” και επικεντρώθηκε στην κατανομή των διαθέσιμων πιστωτικών μέσων. Στο ρόλο της αυτό, η ενεργός συμπαράσταση του τραπεζικού συστήματος κρινόταν αναγκαία.

Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν συνέβη. Η χαλάρωση των πιστωτικών κανόνων και η μετατόπιση, ως προς την άσκηση της πιστωτικής πολιτικής, από τους ποιοτικούς ελέγχους του χρηματοδοτικού μηχανισμού στον καθορισμό των (ποσοτικών) πιστοδοτικών ορίων δημιούργησαν σοβαρά προβλήματα υπερδανεισμού-υπερχρηματοδότησης ορισμένων κλάδων της οικονομίας, δυσχεραίνοντας το εκδοτικό έργο της Τράπεζας.

Κατά την επταετία της στρατιωτικής δικτατορίας (1967-1974), όπως είναι γνωστό, “πάγωσε” η συμφωνία σύνδεσης της Ελλάδος με την ΕΟΚ. Στην περίοδο αυτή, το ξέσπασμα της διεθνούς νομισματικής κρίσης του 1971, αλλά και η διεύρυνση της Κοινότητας με την ένταξη, από το 1973, νέων κρατών-μελών (Μ. Βρετανία, Ιρλανδία, Δανία), σημάδεψαν τις εξελίξεις.

Η κρίση του 1971 δημιουργούσε κατά την ΤτΕ ευνοϊκές συνθήκες για τη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου και γενικότερα της συναλλαγματικής θέσης της χώρας στο διεθνές περιβάλλον. Δημιουργούσε όμως επιπρόσθετα την ανάγκη επανατοποθέτησης της νομισματικής σταθερότητας —η πρωτεύουσα θέση της οποίας είχε υποχωρήσει υπό το βάρος της επίτευξης των αναπτυξιακών στόχων του Πενταετούς Προγράμματος Οικονομικής Ανάπτυξης (1968-1972) στο επίκεντρο της

οικονομικής πολιτικής. Η υπερθέρμανση της οικονομίας και οι πληθωριστικές πιέσεις που άρχισαν να εκδηλώνονται στις αρχές του 1972 απαιτούσαν τον προσανατολισμό της πιστωτικής πολιτικής στην κατεύθυνση της εφαρμογής αντιπληθωριστικών μέτρων για τη συγκράτηση της ενεργού ζήτησης.¹⁷

Το 1975, τη Διοίκηση είχε πλέον αναλάβει ο Ξενοφών Ζολώτας, ο οποίος διαπίστωνε στην πρώτη Έκθεση ότι η οικονομία ήταν ιδιαίτερα επισφαλής με ύφεση, υψηλό ρυθμό πληθωρισμού και υψηλό έλλειμμα ισοζυγίου πληρωμών.¹⁸

Το 1980-1985, η ΤτΕ συνέχισε την πολιτική που είχε ακολουθηθεί στο πρόσφατο παρελθόν, η οποία περιλάμβανε αποφάσεις για:

1. Αναχρηματοδοτήσεις, παρατάσεις εξόφλησης και πιστώσεις προς κρατικές τράπεζες,
2. Την αναχρηματοδότηση της ΚΥΔΕΠ και των συνεταιριστικών οργανώσεων
3. Την αναχρηματοδότηση της ΕΤΒΑ για κάλυψη της συμμετοχής της στο μετοχικό κεφάλαιο της Ελληνικής Βιομηχανίας Όπλων.¹⁹

¹⁷ Μιχάλης Ψαλιδόπουλος. Ιστορία της Τράπεζας της Ελλάδος 1928-2008

¹⁸ ΟΜΙΛΙΕΣ- ΑΡΘΡΑ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ ΠΑΝΑΓΗΣ (1996)

¹⁹ Γιαννίτσας, Τ. (1983), Η ελληνική βιομηχανία. Ανάπτυξη και κρίση, Αθήνα: Gutenberg.

3.2. Ανάλυση των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων εταιριών το 1968

3.2.1. Ανάλυση των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών το 1968

Αρχικά, παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με τον βαθμό στον οποίο τραπεζικά στελέχη κατέχουν πέραν της μίας θέσης στα διοικητικά συμβούλια των τραπεζών. Όπως διαπιστώνει κανείς από την αντίστοιχη έρευνα, από τα 95 άτομα που κατέχουν θέσεις στα Διοικητικά Συμβούλια των τραπεζών, εννέα από αυτά κατέχουν πάνω από μία θέση στα Διοικητικά Συμβούλια των τραπεζών. Αναλυτικότερα,

1. 1 άτομο κατέχει 4 θέσεις στα ΔΣ τεσσάρων διαφορετικών τραπεζών
2. 1 άτομο κατέχει 5 θέσεις στα ΔΣ τεσσάρων διαφορετικών τραπεζών
3. 1 άτομο κατέχει 3 θέσεις στα ΔΣ τριών διαφορετικών τραπεζών
4. 5 άτομα κατέχουν 2 θέσεις στα ΔΣ δυο διαφορετικών τραπεζών
5. 1 άτομο κατέχει 2 θέσεις στο ΔΣ μιας τράπεζας

Αναλυτικότερα, ο επόμενος πίνακας παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα άτομα αυτά.

Πίνακας 3. Τα άτομα που κατείχαν πέραν της μιας θέσης στα ΔΣ των τραπεζών το 1968

Επίθετο	Ιδιότητα
<i>Ανδρεάδης Σ.</i>	Πρόεδρος Τράπεζας Αττικής
	Πρόεδρος Εμπορικής τράπεζας

	Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Ιονικής τράπεζας
	Πρόεδρος της τράπεζας Πειραιώς
<i>Κυριακόπουλος Κ.</i>	Σύμβουλος στην τράπεζα Αττικής
	Αντιπρόεδρος στην τράπεζα Πειραιώς
	Σύμβουλος στην Εμπορική τράπεζα
	Αντιπρόεδρος και Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής στην Ιονικής τράπεζα
<i>Βλάχκαλης Ν</i>	Σύμβουλος στην τράπεζα Αττικής
	Σύμβουλος στην Εμπορική τράπεζα
	Σύμβουλος στην τράπεζα Πειραιώς
<i>Βαφειαδάκης Π.</i>	Διευθύνων Σύμβουλος στην Εμπορική τράπεζα
	Σύμβουλος στην Ιονική τράπεζα
<i>Αρλιώτης Κ.</i>	Σύμβουλος στην Εθνική Τράπεζα
	Διοικητής στην Εθνική Κτηματική τράπεζα
<i>Γρηγοριάδης Αρ.</i>	Σύμβουλος στην Τράπεζα Επαγγελματικής Πίστης
	Σύμβουλος στην Εθνική Κτηματική τράπεζα
<i>Διαμαντής Μ.</i>	Σύμβουλος στην Εθνική Κτηματική τράπεζα

	Σύμβουλος στην τράπεζα της Ελλάδας
<i>Κομινός Α.</i>	Διοικητικής στην Εθνική τράπεζα της Ελλάδας
	Σύμβουλος στην Εθνική Κτηματική τράπεζα
<i>Τσουτρέλης, Κ.</i>	Αντιπρόεδρος και εντεταλμένος σύμβουλος στην Γενική τράπεζα της Ελλάδας

Πηγή: Επετηρίδα του ΧΑΑ, 1969.

Το γεγονός αυτό δείχνει μια σαφή τάση συγκέντρωσης της εξουσίας σε κάποια άτομα, η οποία, όπως θα φανεί και από την ανάλυση στην συνέχεια, φαίνεται να επεκτείνεται και στις δημόσιες ανώνυμες εταιρίες.

3.2.2. Ανάλυση των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών που ανήκουν και σε ΔΣ λοιπών εισηγμένων εταιριών, το 1968.

Στην συνέχεια, το βάρος της ανάλυσης πέφτει στην αναζήτηση ατόμων που συμμετέχουν τόσο στα Διοικητικά Συμβούλια των τραπεζών, όσο και στα αντίστοιχα των λοιπών εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιριών. Αξίζει να σημειωθεί ότι από τα 95 άτομα που ήταν τοποθετημένα στα ΔΣ των τραπεζών, τα 18 συμμετείχαν σε ΔΣ και άλλων εισηγμένων εταιριών. Το αντίστοιχο ποσοστό προσεγγίζει το 19% (για την ακρίβεια, 18,9%). Αξίζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι στην συντριπτική τους πλειοψηφία τα άτομα αυτά συμμετέχουν σε ΔΣ εταιριών που εκείνη την εποχή ελέγχονταν πλήρως από το ελληνικό Δημόσιο. Ίσως η πιο αξιοσημείωτη εξαίρεση σε αυτό, είναι η περίπτωση του Λαμπρόπουλου, Θ., ο οποίος διατελούσε παράλληλα

αντιπρόεδρος της ανώνυμης εταιρίας «Αφοί Λαμπρόπουλοι» και αντιπρόεδρος της τράπεζας Επαγγελματικής Πίστewος.

Αναλυτικότερα, βρέθηκαν:

- ✓ 1 άτομο να κατέχει 3 θέσεις στα ΔΣ τριών διαφορετικών τραπεζών και 3 θέσεις στα ΔΣ τριών διαφορετικών εισηγμένων ΑΕ.
- ✓ 1 άτομο να κατέχει 5 θέσεις στα ΔΣ τεσσάρων διαφορετικών τραπεζών και 1 θέση σε ΔΣ μιας διαφορετικής εισηγμένης ΑΕ.
- ✓ 2 άτομα να κατέχουν 2 θέσεις στα ΔΣ δυο διαφορετικών τραπεζών και 1 θέση σε ΔΣ μιας διαφορετικής εισηγμένης ΑΕ.
- ✓ 5 άτομα να κατέχουν 1 θέση στο ΔΣ μιας τράπεζας και 2 θέσεις σε ΔΣ δυο διαφορετικών εισηγμένων ΑΕ.
- ✓ 9 άτομα να κατέχουν 1 θέση στο ΔΣ μιας τράπεζας και 1 θέση σε ΔΣ μιας διαφορετικής εισηγμένης ΑΕ.

Αναλυτικότερα, ο επόμενος πίνακας παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα άτομα αυτά.

Πίνακας 4. Τα άτομα που κατείχαν θέση στα ΔΣ των τραπεζών και σε ΔΣ άλλων εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών το 1968

Επίθετο	Ιδιότητα
<i>Βαφειαδάκης Π.</i>	Διευθύνων Σύμβουλος στην Εμπορική τράπεζα
	Σύμβουλος στην Ιονική τράπεζα
	Σύμβουλος στην ΑΒΕΕ ΘΕΡΜΙΣ
<i>Βλάχκαλης Ν</i>	Σύμβουλος στην τράπεζα Αττικής

	Σύμβουλος στην Εμπορική τράπεζα
	Σύμβουλος στην τράπεζα Πειραιώς
	Σύμβουλος στην εταιρία Ελληνικοί Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι
	Διευθύνων Σύμβουλος στην εταιρία Νέα ΑΕ της Διώρυγας της Κορίνθου
<i>Κομινός Α.</i>	Διοικητικής στην Εθνική τράπεζα της Ελλάδας
	Σύμβουλος στην Εθνική Κτηματική τράπεζα
	Πρόεδρος στην εταιρία Εθνική Ασφαλιστική
<i>Κυριακόπουλος Κ.</i>	Σύμβουλος στην τράπεζα Αττικής
	Αντιπρόεδρος στην τράπεζα Πειραιώς
	Σύμβουλος στην Εμπορική τράπεζα
	Αντιπρόεδρος και Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής στην Ιονικής τράπεζα
	Αντιπρόεδρος στην εταιρία ΧΑΛΥΨ
<i>Ανδρεάδης Γ.</i>	Σύμβουλος στην τράπεζα Αττικής
	Σύμβουλος στην εταιρία ΦΟΙΝΙΞ
	Σύμβουλος στην εταιρία ΕΗΣ
<i>Γεωργακόπουλος, Κ.</i>	Σύμβουλος στην τράπεζα Πειραιώς

	Αντιπρόεδρος στην εταιρία ΕΗΣ
<i>Δημακόπουλος Γ.</i>	Σύμβουλος στην Εθνική Κτηματική Τράπεζα
	Αντιπρόεδρος στην ΑΕ Οινοπνευματοποιίας
<i>Ζούλας, Η.</i>	Σύμβουλος στην Εμπορική τράπεζα
	Σύμβουλος στην εταιρία ΒΕΣΟ
<i>Καλαμαριώτης, Δ.</i>	Πρόεδρος στην τράπεζα Επαγγελματικής Πίστης
	Σύμβουλος στην Εθνική Ασφαλιστική
	Σύμβουλος στην ΕΤΜΑ
<i>Κανελλόπουλος, Α.</i>	Σύμβουλος στην τράπεζα της Ελλάδας
	Πρόεδρος στην ΑΕ Χημικών
	Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος στην εταιρία ΤΙΤΑΝ
<i>Κορυζής, Γ.</i>	Σύμβουλος στην Εμπορική τράπεζα
	Σύμβουλος στην εταιρία ΕΗΣ
<i>Κρίμας, Η.</i>	Υποδιοικητής στην Εθνική Κτηματική Τράπεζα
	Αντιπρόεδρος στην εταιρία ΤΙΤΑΝ
	Αντιπρόεδρος στην εταιρία ΑΕ ΧΗΜΙΚΑ

<i>Λαμπρόπουλος, Θ.</i>	Αντιπρόεδρος στην τράπεζα Επαγγελματικής Πίστης
	Γενικός Διευθυντής στην εταιρία «Αφοί Λαμπρόπουλοι»
<i>Μασουρίδης, Ν.</i>	Σύμβουλος στην Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα
	Σύμβουλος στην εταιρία ΑΕ ΧΗΜΙΚΑ
<i>Μητρέλιας, Χ.</i>	Σύμβουλος στην Εθνική Κτηματική Τράπεζα
	Σύμβουλος στην εταιρία ΑΕ ΧΗΜΙΚΑ
<i>Παντελίδης, Σ.</i>	Σύμβουλος στην Τράπεζα της Ελλάδας
	Αντιπρόεδρος στην ΑΒΕΕ ΘΕΡΜΙΣ
<i>Παπαβασιλείου, Α.</i>	Γενικός Διευθυντής στην τράπεζα Επαγγελματικής Πίστης
	Σύμβουλος στην εταιρία ΕΤΜΑ
	Σύμβουλος στην εταιρία ΤΙΤΑΝ
<i>Χρόνης, Γ.</i>	Ειδικός Σύμβουλος στην Εθνική Κτηματική Τράπεζα
	Σύμβουλος στην Εθνική Ασφαλιστική

Πηγή: Επετηρίδα του ΧΑΑ, 1969.

3.3. Ανάλυση των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων εταιριών το 1984

3.3.1. Ανάλυση των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών το 1984

Με το ίδιο σκεπτικό που ακολουθήθηκε για την μελέτη των στοιχείων που αφορούσαν στο 1968, παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με τον βαθμό στον οποίο τραπεζικά στελέχη κατέχουν πέραν της μίας θέσης στα διοικητικά συμβούλια των τραπεζών το 1984. Όπως διαπιστώνει κανείς από την αντίστοιχη έρευνα, από τα 153 άτομα που κατέχουν τις 164 θέσεις στα Διοικητικά Συμβούλια των τραπεζών, δέκα από αυτά κατέχουν πάνω από μία θέση σε αυτά. Αναλυτικότερα,

- ✓ 1 άτομο κατέχει 3 θέσεις στα ΔΣ τριών διαφορετικών τραπεζών
- ✓ 9 άτομα κατέχουν 2 θέσεις στα ΔΣ δυο διαφορετικών τραπεζών

Αναλυτικότερα, ο επόμενος πίνακας παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα άτομα αυτά.

Πίνακας 5. Τα άτομα που κατείχαν πέραν της μιας θέσης στα ΔΣ των τραπεζών το 1984

Επίθετο	Ιδιότητα
<i>Γεωργουτσάκος</i>	Υποδιοικητής στην Εθνική Τράπεζα
	Σύμβουλος στην ΕΤΕΒΑ
	Υποδιοικητής στην Εθνική Κτηματική τράπεζα
<i>Λαμπρόπουλος Π.</i>	Σύμβουλος στην Εθνική Τράπεζα

	Σύμβουλος στην τράπεζα Εργασίας
<i>Λίβανος, Γ.</i>	Σύμβουλος στην Εθνική Τράπεζα
	Σύμβουλος στην ΕΤΕΒΑ
<i>Παναγόπουλος, Σ.</i>	Πρόεδρος στην Εθνική Τράπεζα
	Πρόεδρος στην ΕΤΕΒΑ
<i>Πούλης, Π.</i>	Αντιπρόεδρος στην τράπεζα Αττικής
	Γενικός Διευθυντής στην Εμπορική τράπεζα
<i>Σιέτος, Κ.</i>	Σύμβουλος στην Εθνική Τράπεζα
	Υποδιοικητής στην Τράπεζα Επαγγελματικής Πίστης
<i>Σκούλας, Ν.</i>	Σύμβουλος στην Εθνική Τράπεζα
	Σύμβουλος στην Εθνική Κτηματική Τράπεζα
<i>Φλώρος, Γ.</i>	Σύμβουλος στην ΕΤΕΒΑ
	Αντιπρόεδρος στην τράπεζα Επαγγελματικής Πίστης
<i>Χαλικιάς, Χ.</i>	Σύμβουλος στην τράπεζα Αττικής
	Σύμβουλος στην Εμπορική τράπεζα
<i>Χελμής, Δ.</i>	Σύμβουλος στην τράπεζα Αττικής
	Σύμβουλος στην τράπεζα Πειραιώς

Πηγή: Επετηρίδα του ΧΑΑ, 1985.

Το γεγονός αυτό δείχνει μια σαφή διαφοροποίηση σε σχέση με την κατάσταση που επικρατούσε το 1968. Ωστόσο, η διείδυση των μελών των ΔΣ των τραπεζών στα ΔΣ των λοιπών εισηγμένων εταιριών φαίνεται να συνεχίζεται, όπως θα δείξει η ανάλυση που ακολουθεί.

3.3.2. Ανάλυση των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών που ανήκουν και σε ΔΣ λοιπών εισηγμένων εταιριών, το 1984.

Στην συνέχεια, το βάρος της ανάλυσης πέφτει, όπως και στην μελέτη του έτους 1968, στην αναζήτηση ατόμων που συμμετέχουν τόσο στα Διοικητικά Συμβούλια των τραπεζών, όσο και στα αντίστοιχα των λοιπών εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιριών. Αξίζει να σημειωθεί ότι από τα 153 άτομα που ήταν τοποθετημένα στα ΔΣ των τραπεζών, τα 18 συμμετείχαν σε ΔΣ και άλλων εισηγμένων εταιριών. Το αντίστοιχο ποσοστό προσεγγίζει το 12% (για την ακρίβεια, 11,8%). Αξίζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι στην συντριπτική τους πλειοψηφία τα άτομα αυτά συμμετέχουν σε ΔΣ εταιριών που εκείνη την εποχή ελέγχονταν πλήρως από το ελληνικό Δημόσιο, όπως ακριβώς συνέβαινε και το 1968.

Αναλυτικότερα, βρέθηκαν:

- ✓ 2 άτομα να κατέχουν 2 θέσεις στα ΔΣ δυο διαφορετικών τραπεζών και 2 θέσεις σε ΔΣ δυο διαφορετικών εισηγμένων ΑΕ.
- ✓ 1 άτομο να κατέχει μία θέση σε ΔΣ τράπεζας και 2 θέσεις σε ΔΣ δυο διαφορετικών εισηγμένων ΑΕ.
- ✓ 9 άτομα να κατέχουν 1 θέση στο ΔΣ μιας τράπεζας και 1 θέση σε ΔΣ μιας διαφορετικής εισηγμένης ΑΕ.

Επιπρόσθετα, ο επόμενος πίνακας παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα άτομα αυτά.

**Πίνακας 6. Τα άτομα που κατείχαν θέση στα ΔΣ των τραπεζών και σε ΔΣ άλλων
εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών το 1984.**

Επίθετο	Ιδιότητα
<i>Αβραμίδης, Γ.</i>	Σύμβουλος στην Τράπεζα της Ελλάδας
	Σύμβουλος στην εταιρία ΤΙΤΑΝ
<i>Αλιβιζάτος, Ι.</i>	Σύμβουλος στην Τράπεζα Επαγγελματικής Πίστης
	Σύμβουλος στην εταιρία» ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΜΠΙΑΣ
<i>Βαρβάκης, Ι.</i>	Σύμβουλος στην Ιονική Τράπεζα
	Πρόεδρος στην εταιρία «Πειραιϊκή- Πατραϊκή»
<i>Εφραίμογλου, Α.</i>	Αντιπρόεδρος στην τράπεζα Εργασίας
	Πρόεδρος στην εταιρία «Επενδύσεις Εργασίας Α.Ε.»
<i>Ζούζουλας, Κ.</i>	Γενικός Διευθυντής στην τράπεζα Κρήτης
	Σύμβουλος στην εταιρία «Επενδύσεις Αναπτύξεως Α.Ε.»
<i>Κλαμωτουσάκης, Γ.</i>	Αντιπρόεδρος στην τράπεζα Κρήτης
	Μέλος ΔΣ στην εταιρία «Επενδύσεις Αναπτύξεως Α.Ε.»

<i>Κάπαρης, Σ.</i>	Μέλος ΔΣ στην Εμπορική τράπεζα
	Σύμβουλος στην εταιρία ΦΟΙΝΙΞ
<i>Καρατζάς, Θ.</i>	Σύμβουλος στην ΕΤΕΒΑ
	Σύμβουλος στην Εταιρία Διεθνών Επενδύσεων
<i>Καρράς, Ι.</i>	Πρόεδρος στην τράπεζα Κρήτης
	Πρόεδρος στην εταιρία «Επενδύσεις Αναπτύξεως Α.Ε.»
<i>Καρράς, Κ.</i>	Αντιπρόεδρος στην τράπεζα Κρήτης
	Αντιπρόεδρος στην εταιρία «Επενδύσεις Αναπτύξεως Α.Ε.»
<i>Κυριαζής, Δ.</i>	Σύμβουλος στην τράπεζα Κρήτης
	Σύμβουλος στην εταιρία «Επενδύσεις Αναπτύξεως Α.Ε.»
<i>Λαμπρόπουλος, Π.</i>	Σύμβουλος στην Εθνική τράπεζα
	Σύμβουλος στην ΕΤΕΒΑ
	Μέλος ΔΣ στην εταιρία Επενδύσεις Εργασίας ΑΕ
	Μέλος ΔΣ στην εταιρία «Αφοί Λαμπρόπουλοι»
<i>Λαμπρόπουλος, Α.</i>	Υποδιοικητής της Εθνικής Τράπεζας
	Υποδιοικητής της εταιρίας ΑΣΤΗΡ

	Υποδιοικητής της εταιρίας Η ΕΘΝΙΚΗ
<i>Μητρέλιας, Ε.</i>	Σύμβουλος στην τράπεζα Κρήτης
	Σύμβουλος στην εταιρία «Επενδύσεις Αναπτύξεως Α.Ε.»
<i>Σαουλής, Α.</i>	Μέλος ΔΣ της ΕΤΕΒΑ
	Πρόεδρος στην εταιρία ΚΕΡΕΜ
<i>Στασινόπουλος, Η.</i>	Σύμβουλος στην τράπεζα Εργασίας
	Σύμβουλος στην εταιρία «Επενδύσεις Αναπτύξεως Α.Ε.»
<i>Φλέγγας, Σ.</i>	Σύμβουλος στην Εμπορική τράπεζα
	Σύμβουλος στην εταιρία Γ. Α. ΚΕΡΑΝΗΣ
<i>Φλώρος, Γ.</i>	Μέλος ΔΣ της ΕΤΕΒΑ
	Μέλος ΔΣ της τράπεζας Επαγγελματικής Πίστης
	Μέλος ΔΣ της εταιρίας ΑΕ ΧΗΜΙΚΑ
	Μέλος ΔΣ της εταιρίας ΑΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΥΡΙΔΟΚΟΠΕΙΑ
<i>Χατζάκης, Γ.</i>	Μέλος ΔΣ της τράπεζας Πειραιώς
	Σύμβουλος στην εταιρία ΦΟΙΝΙΞ

Πηγή: Επετηρίδα του ΧΑΑ, 1984.

3.3.3. Βιογραφικά των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών που ανήκουν και σε ΔΣ λοιπών εισηγμένων εταιριών, το 1968 και το 1984.

Από την επεξεργασία των επετηρίδων και συγκεκριμένα από τα Δ.Σ. προκύπτουν ονόματα που συνδέονται με τον επιχειρηματικό – τραπεζικό – πανεπιστημιακό αλλά και πολιτικό κλάδο. Τα κυριότερα αλλά και από αυτά που αντλούνται πληροφορίες είναι:

1. Ο Στρατής Ανδρεάδης γεννήθηκε το 1905 στον Βροντάδο της Χίου - στην «καρδιά του ελληνικού εφοπλισμού»- και ήταν γόνος οικογένειας με παράδοση στην ναυτιλία. Πατέρας του ήταν ο εφοπλιστής και ευεργέτης του νησιού Γεώργιος Ανδρεάδης, και μητέρα του η Πολυτίμη Κάκκαρη, επίσης από εφοπλιστική οικογένεια. Αποφοίτησε από την Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και συνέχισε τις σπουδές του στην Γαλλία, όπου αναγορεύθηκε διδάκτωρ Πολιτικής Οικονομίας και Δημοσίου Δικαίου του Πανεπιστημίου του Παρισιού το 1932. Με την επιστροφή του στην Ελλάδα ασχολήθηκε με τις οικογενειακές ναυτιλιακές επιχειρήσεις ενώ παράλληλα ακολούθησε και ακαδημαϊκή σταδιοδρομία, καθώς εκλέχθηκε τακτικός καθηγητής του Διοικητικού Δικαίου στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) και στην Ανώτατη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών (ΑΣΟΕΕ - σήμερα Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών). Αργότερα υπήρξε και εκλεγμένος πρόεδρος της ΑΣΟΕΕ, σε επτά περιόδους μεταξύ 1943 και 1968. Το 1935 εκλέχθηκε βουλευτής Χίου με το Εθνικό Ριζοσπαστικό Κόμμα του στρατηγού Γεωργίου Κονδύλη και συμμετείχε ως πληρεξούσιος στην Ε΄ Εθνοσυνέλευση, αλλά η καριέρα του στην πολιτική δεν είχε συνέχεια. Το 1939 νυμφεύθηκε την Ειρήνη (Ρένα) Κορυζή, κόρη του τραπεζίτη και πρωθυπουργού Αλέξανδρου Κορυζή, με την οποία απέκτησαν τρεις γιους (ένας εκ των οποίων, ο Αλέξανδρος, νυμφεύθηκε την Χριστίνα Ωνάση, κόρη του Αριστοτέλη Ωνάση). Στα αμέσως επόμενα χρόνια, κατά την διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, πολλά πλοία Ελλήνων εφοπλιστών (μεταξύ των οποίων και αυτά του Γιώργου Ανδρεάδη) καταστράφηκαν από τους Συμμαχικούς βομβαρδισμούς. Ως αντάλλαγμα, από το 1945 η Αμερικανική κυβέρνηση

πρόσφερε 98 πολεμικής κατασκευής πλοία τύπου «Λίμπερτ» σε προνομιακές τιμές, και ο Ανδρεάδης ήταν ένας από τους πρώτους που επωφελήθηκαν. Παράλληλα, είχε αναλάβει από τον Απρίλιο του 1945 και τη διεύθυνση των Ηλεκτρικών Σιδηροδρόμων Αθηνών-Πειραιώς (ΗΣΑΠ) μαζί με τον Νικόλαο Βλάχκαλη. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1940 έως τον θάνατό του ο Ανδρεάδης παρήγγειλε και παρέλαβε δεκάδες πλοία. Μέχρι το 1952 εκπροσωπούσαν στο Λονδίνο από τον οίκο του Σταύρου Λιβανού. Στην συνέχεια ίδρυσε την Andreadis (UK) Ltd. Η εταιρεία αυτή ανέλαβε την πρακτόρευση ενός μεγάλου στόλου πολλών πλοίων, ο οποίος δημιουργήθηκε μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα χάρη στις διαδοχικές ναυπηγήσεις πλοίων για λογαριασμό του ομίλου Ανδρεάδη αρχικά στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη συνέχεια στην Ιαπωνία, από τα Ναυπηγεία Mitsubishi. Το 1962 ο Ανδρεάδης ίδρυσε τα Ναυπηγεία Ελευσίνας, τα οποία γνώρισαν σημαντική ανάπτυξη στην πορεία επιτυγχάνοντας τελικά την ναυπήγηση ποντοπόρων πλοίων στις αρχές της δεκαετίας του 1970. Το 1950 έγινε αντιπρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών (ΕΕΕ) και το 1960 πρόεδρος, θέση που κατείχε μέχρι το 1975, ενώ ανακηρύχθηκε «ισόβιος επίτιμος πρόεδρος» της Ένωσης μετά την αποχώρησή του από την προεδρία της, για τις «πολύτιμες υπηρεσίες που είχε προσφέρει στο σωματείο και τον εφοπλισμό γενικότερα». Το 1952 αγόρασε την Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, και το 1957 την βρετανική Ιονική Τράπεζα από τον Σερ Τσαρλς Χάμπρο, η οποία λειτούργησε ως Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα. Το 1962 απέκτησε την Τράπεζα Πειραιώς και το 1964 την Τράπεζα Αττικής. Στην τραπεζική επιχειρηματική του δραστηριότητα πιστώνεται επίσης και η ίδρυση της Τράπεζας Επενδύσεων –πρωτοπόρος στον τομέα αυτόν στην Ελλάδα– με τη συμμετοχή μεγάλων τραπεζών του εξωτερικού το 1963, αλλά και η απόκτηση του ελέγχου της Commercial Bank of the Near East στο Λονδίνο. Οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες του Ανδρεάδη επεκτάθηκαν στην ίδρυση σημαντικών βιομηχανικών μονάδων, όπως το εργοστάσιο χημικών λιπασμάτων στην Νέα Καρβάλη Καβάλας το 1962, η Ελληνική Βιομηχανία Χυμών και Κονσερβών στο Βέλο Κορινθίας και τα Δυλιστήρια Πετρελαίου στα Μέγαρα, η λειτουργία των οποίων τελικά εμποδίστηκε. Επίσης ανέλαβε πρόεδρος των ασφαλιστικών εταιρειών «Φοίνιξ», «Ιονική» και «Γενικά Ασφάλεια της Ελλάδος» που λειτούργησαν υπό τον έλεγχο του ομίλου του.²⁰

²⁰https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%AE%CF%82_%CE%91

2. Ο Κάρολος Αρλιώτης (1895 - 16 Ιουλίου 1981) ήταν Έλληνας οικονομολόγος, τραπεζίτης και υπουργός στις υπηρεσιακές κυβερνήσεις Γεωργακόπουλου (1958), Δόβα (1961) και Πιπινέλη (1963). Γεννήθηκε στην Κέρκυρα και σπούδασε οικονομικές επιστήμες στο Παρίσι. Με την επιστροφή του στην Ελλάδα εντάχθηκε στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, όπου και ανέλαβε σημαντικές θέσεις. Το 1938 διορίστηκε γενικός γραμματέας της Κτηματικής Τράπεζας, θέση στην οποία παρέμεινε μέχρι και το 1942, οπότε και διορίστηκε πρόεδρος αυτής. Επίσης είχε διατελέσει πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Βασιλικού Εθνικού Ιδρύματος και πρώτος πρόεδρος της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης. Το 1979 εξέδωσε την Ιστορία της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδος. Στις υπηρεσιακές κυβερνήσεις Γεωργακόπουλου (1958), Δόβα (1961) και Πιπινέλη (1963) ανέλαβε υπουργός Συντονισμού. Υπήρξε ένας από τους πρώτους κατοίκους της Εκάλης. Απεβίωσε στην Αθήνα το 1981 και κηδεύτηκε στις 17 Ιουλίου από τον ιερό ναό του Πρώτου Νεκροταφείου.²¹

3. Ο Λεωνίδας Κανελλόπουλος (1905 - 1979) ήταν Έλληνας βιομήχανος. Γεννήθηκε στην Αθήνα και ήταν γιος του Άγγελου Κανελλόπουλου. Σπούδασε στο πολυτεχνείο του Μονάχου και εργάστηκε στην επιχείρηση «Τιτάν», της οποίας διετέλεσε και πρόεδρος. Επίσης διετέλεσε μέλος του δ.σ. της τράπεζας της Ελλάδος, πρόεδρος της ανωνύμου εταιρείας χημικών προϊόντων και λιπασμάτων και πρόεδρος του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων. Κατά τη διάρκεια της θητείας του στον ΣΕΒ επιδιώχθηκε στενότερη σύνδεση της Ελλάδας με την ΕΟΚ. Στον δήμο Ελευσίνας λειτουργεί το πολιτιστικό κέντρο "Λεωνίδας Κανελλόπουλος". Απεβίωσε στην Αθήνα. Γιος του είναι ο Ανδρέας Κανελλόπουλος.²²

4. Ο Ηλίας Κριμπάς (Μερόπη Μεσσηνίας, 1894 - 28 Απριλίου 1981) ήταν Έλληνας πολιτικός, που χρημάτισε υπουργός Υγιεινής επί κυβέρνησης

[%CE%BD%CE%B4%CF%81%CE%B5%CE%AC%CE%B4%CE%B7%CF%82](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%BD%CE%B4%CF%81%CE%B5%CE%AC%CE%B4%CE%B7%CF%82)

²¹

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%AC%CF%81%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CF%82_%CE%91%CF%81%CE%BB%CE%B9%CF%8E%CF%84%CE%B7%CF%82

²²

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%B5%CF%89%CE%BD%CE%AF%CE%B4%CE%B1%CF%82_%CE%9A%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CF%8C%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%82

Ιωάννη Μεταξά από το 1939 ως το 1941. Υπήρξε ιδρυτής και πρόεδρος του ΕΛΚΕΠΑ. Τιμήθηκε μεταξύ άλλων με το Χρυσό Σταυρό του Γεωργίου Α΄ και τον Ανώτερο Ταξίαρχη του Φοίνικα. Σπούδασε στο Παρίσι στη Σχολή Καλών Τεχνών και Κατασκευών. Το 1927 ανέλαβε διευθυντής τεχνικών υπηρεσιών στο Δήμο Πειραιά και 7 χρόνια αργότερα επικεφαλής της διεύθυνσης τεχνικών υπηρεσιών του Δήμου Αθηναίων. Ήταν επίσης μέλος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Παραγωγικότητας και πρόεδρος της Ελληνογαλλικής Ενώσεως Επιστημόνων και της Κεντρικής Επιτροπής Τεχνικής Βοήθειας. . Διορίστηκε υπουργός Υγιεινής, Προνοίας και Αντιλήψεως στις 4 Σεπτεμβρίου 1939 στην κυβέρνηση Μεταξά. Παρέμεινε στο υπουργικό αξίωμα ως τις 20 Απριλίου 1941^[3]. Το 1971 διορίστηκε διοικητής της Κτηματικής Τράπεζας, της οποίας ήταν διευθυντής από το 1946. Λίγο πριν πεθάνει ήταν πρόεδρος της εταιρείας ΑΕΕΧ Π. και Λιπασμάτων^[4] ²³

5. Ο Κωνσταντίνος Γεωργουτσάκος πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Εμπορικής Τραπέζης. Κεφαλαιοποίηση 2,04 τρισ. Το σύνθετο εγχείρημα της ιδιωτικοποίησης της Ιονικής Τραπέζης πέτυχε πρόσφατη Εμπορική Τράπεζα, επί των ημερών του σημερινού προέδρου και διευθύνοντα συμβούλου της, Κωνσταντίνου Γεωργουτσάκου. Ο κ. Γεωργουτσάκος είναι επικεφαλής της αναζήτησης από την Εμπορική Τράπεζα ξένου στρατηγικού σύμμαχου, με στόχο την περαιτέρω αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό του ομίλου της και την πρόσβασή του στην ενιαία ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά. Την περίοδο 1981-1989 ο κ. Γεωργουτσάκος διετέλεσε υποδιοικητής της Εθνικής Τραπέζης και αντιπρόεδρος της ΕΤΕΒΑ, ενώ την περίοδο 1994-1996 θήτευσε ως πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Έχει σπουδάσει οικονομικά στην ΑΣΟΕΕ και κατέχει διδακτορικό δίπλωμα από το Πανεπιστήμιο του Bristol.²⁴

23

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%97%CE%BB%CE%AF%CE%B1%CF%82_%CE%9A%CF%81%CE%B9%CE%BC%CF%80%CE%AC%CF%82

24

<https://kalyteresmeres.wordpress.com/2012/08/05/%CE%B8%CF%85%CE%BC%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B5-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B1%CE%B5%CE%AF%CE%BC%CE%BD%CE%B7%CF%83%CF%84%CE%B7-%CF%83%CE%BF%CF%86%CE%BF%CE%BA%CE%BB%CE%AD%CE%BF%CF%85%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85/>

6. Ο Παναγιώτης Λαμπρόπουλος ήταν ο οραματιστής με πληθώρα στρατηγικών εισηγήσεων και καλός οικονομολόγος, πρώτος πρόεδρος του ΣΕΛΠΕ και μέλος του ΔΣ της Εθνικής Τραπέζης, αναλαμβάνει γενικός διευθυντής όλων των εμπορικών καταστημάτων και εξεταστής στις προσλήψεις²⁵

7. Ο Γεώργιος Λιβανός γεννήθηκε στις 8 Αυγούστου του 1926 στη Νέα Ορλεάνη. Το 1946 αποφοίτησε από το Κολλέγιο Αθηνών και σπούδασε διοίκηση επιχειρήσεων στο Πανεπιστήμιο Hofstra των ΗΠΑ. Διέθετε το μεγαλύτερο σε αριθμό πλοίων στόλο με τη μεγαλύτερη χωρητικότητα από οποιονδήποτε άλλο Έλληνα εφοπλιστή. Η περιουσία του το 1994, σύμφωνα με το περιοδικό «Fortune», υπολογιζόταν σε περισσότερα από 3 δισ. δολάρια.²⁶

8. Ο Στέλιος Παναγόπουλος γεννήθηκε το 1939 στον Πειραιά. Σπούδασε οικονομικές επιστήμες στο London School of Economics and Political Science (LSE). Τραπεζίτης καριέρας, μετά τις σπουδές του στο LSE παρακολούθησε ειδικά τμήματα διετούς πανεπιστημιακής φοιτήσεως της Chase Manhattan Bank στη Νέα Υόρκη και στο Λονδίνο. Εξελίχθηκε σε υψηλόβαθμο διευθυντικό στέλεχος της Chase στις ΗΠΑ.²⁷

9. Ο Παναγιώτης Πουλής σπούδασε νομικές και πολιτικές επιστήμες, καθώς και κοινοτικό δίκαιο στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και στα Πανεπιστήμια Παρισίων (Paris I Pantheon - Sorbonne) και (Paris II Pantheon - Assas). Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Paris II και απέκτησε από το ίδιο πανεπιστήμιο το Διδακτορικό του δίπλωμα στα νομικά το Φεβρουάριο του 1985²⁸

10. Ο Νικόλαος Σκούλας του Εμμανουήλ (1935) είναι Έλληνας επιχειρηματίας και πολιτικός, ιδρυτικό στέλεχος του ΠΑΚ και αργότερα του ΠΑΣΟΚ, που διετέλεσε υπουργός στις κυβερνήσεις του Ανδρέα Παπανδρέου.

²⁵ <https://www.news247.gr/epixeiriseis/afoi-lampropoyloi-i-istoria-100-chronon-tis-oikogeneias-poy-dialege-prin-apo-emas-gia-emas.6476859.html>

²⁶ <https://www.tanea.gr/1997/06/02/greece/pethane-o-efoplastis-g-libanos-se-ilikia-71-etwn/>

²⁷

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%84%CE%AD%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CF%8C%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%82

²⁸

http://www.biblionet.gr/author/12847/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%B9%CF%8E%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%A0%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%AE%CF%82

Γεννήθηκε το 1935 στα Ανώγεια Ρεθύμνου Κρήτης. Σπούδασε οικονομικά και μάρκετινγκ στο Τορόντο του Καναδά, και ανέπτυξε πολυσχιδή επιχειρηματική δράση στον Καναδά αλλά και στις ΗΠΑ. Ένα μείζον μέρος της επαγγελματικής του δράσης αφορούσε στο λιανικό και χονδρικό εμπόριο, στον τουρισμό και στην εκπαίδευση ιδιοκτητών-διευθυντών και στελεχών επιχειρήσεων. Συνδέθηκε φιλικά με τον Ανδρέα Παπανδρέου την περίοδο της δικτατορίας, ως στέλεχος του ΠΑΚ στον Καναδά, και το 1974 ήταν ιδρυτικό μέλος του ΠΑΣΟΚ. Στις κυβερνήσεις του Ανδρέα Παπανδρέου διετέλεσε πρόεδρος του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (ΕΟΤ) από το 1981 έως το 1985, υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας (1987-1988), υπουργός αναπληρωτής Εθνικής Οικονομίας (1988-1989) και υπουργός Τουρισμού (1989). Υπήρξε ο πρώτος γενικός διευθυντής του πρώτου ιδιωτικού σταθμού τηλεόρασης στην Ελλάδα, του Mega Channel, ενώ επί σειρά ετών ήταν πρόεδρος του «Minoan International College», ενός αγγλόφωνου εκπαιδευτικού ιδρύματος με έδρα την Κρήτη που φιλοξένησε φοιτητές και φοιτήτριες από 22 χώρες, προσφέροντας σπουδές και καριέρα στο τουριστικό και ξενοδοχειακό μάνατζμεντ και στη διοίκηση επιχειρήσεων. Έχει συγγράψει πολυάριθμα άρθρα, εγχειρίδια και βιβλία στους τομείς διοίκησης επιχειρήσεων, τουρισμού και διακίνησης τροφίμων. Αδελφός του ήταν ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ και γενικός γραμματέας υπουργείων, Θανάσης Σκουλάς.²⁹

11. Ο Δημήτριος Χαλικιάς γεννήθηκε το 1925 στην Απιδιά Λακωνίας. Σπούδασε οικονομικές επιστήμες στην τότε ΑΣΟΕΕ (σήμερα Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών) και πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές με υποτροφία στο Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ στο Ηνωμένο Βασίλειο, με αντικείμενο την Οικονομική Ανάπτυξη.³⁰

12. Ο Δημήτριος Χελμής ακολούθησε νομικές σπουδές και σπουδές πολιτικών επιστημών στο Πανεπιστήμιο των Αθηνών. Επίσης, σπούδασε οικονομικές επιστήμες στη Γαλλία και στη Γερμανία.

29

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%AF%CE%BA%CE%BF%CF%82_%CE%A3%CE%BA%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%AC%CF%82

30

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%AE%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A7%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%B9%CE%AC%CF%82

13. Ο Αλέξανδρος Αβραμίδης (2 Μαΐου 1927 - 15 Νοεμβρίου 2013) ήταν Έλληνας πλοίαρχος, οικονομολόγος και βουλευτής. Γεννήθηκε το 1927 στην Αθήνα. Γονείς του ο Αντιστράτηγος, τέως βουλευτής και τέως υπουργός Χρήστος Αβραμίδης και η Φωτεινή, το γένος Παρασκευά Παρασκευοπούλου. Η οικογένεια εκ πατρός κατάγονταν από τις Τίκες της Βόρειας Μακεδονίας (σήμερα στην πΓΔΜ), με μεγάλη παράδοση στους εθνικούς αγώνες από την εποχή της Μακεδονικής επανάστασης του 1878 και του Μακεδονικού αγώνα. Μετά το 1913, η οικογένεια προσέφυγε στο Κιλκίς. Μετά από τις εγκύκλιες σπουδές, φοίτησε στη Σχολή Εμπορικής Ναυτιλίας της Ύδρας, απ όπου απεφοίτησε το 1948. Στη συνέχεια ειδικεύθηκε σε θέματα ναυτικής τεχνολογίας στο Πανεπιστήμιο του Σαουθάμπτον. Το 1960 πήρε το πτυχίο της Ανωτάτης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών των Αθηνών της οποίας το 1972 ανακηρύχθηκε Διδάκτωρ. Μιλούσε την αγγλική και τη γαλλική γλώσσα μετά από ανάλογες σπουδές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η επαγγελματική σταδιοδρομία του, περιελάμβανε θητεία στη δημόσια διοίκηση, στον ιδιωτικό τομέα και 12ετή υπηρεσία σε ποντοπόρα πλοία με την ιδιότητα του πλοίαρχου. Στη συνέχεια εργάστηκε ως επιτελικός στέλεχος – Αρχιπλοίαρχος, Διευθυντής και Διευθύνων Σύμβουλος - ναυτιλιακών επιχειρήσεων με αρμοδιότητες διοικητικές και μελέτης προβλημάτων εμπορίου και ναυτιλίας, στην Ελλάδα, στην Ελβετία και στη Δυτική Αφρική. Εξελέγη βουλευτής Κιλκίς τους κόμματος της Νέας Δημοκρατίας τον Νοέμβριο του 1974 και επανεξελέγη το Νοέμβριο του 1977. Διετέλεσε αντιπρόσωπος της Ελλάδας στο Συμβούλιο της Ευρώπης (1977 - 1978) καθώς επίσης και μέλος της Μικτής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συνδέσεως Ελλάδας – ΕΟΚ (1978). Από το Σεπτέμβριο του 1978, ανέλαβε καθήκοντα Υφυπουργού Εθνικής Άμυνας. Ο ιδρυτής της Νέας Δημοκρατίας, ο τότε πρωθυπουργός και εθνάρχης Κωνσταντίνος Καραμανλής, του εμπιστεύθηκε τον εθνικό ρόλο της ανάπτυξης της Ελληνικής Πολεμικής Βιομηχανίας. Η πέμπτη σε προμήθεια στρατιωτικού υλικού χώρα στον κόσμο, θα αποκτούσε επιτέλους τη δική της βιομηχανία. Για την ενεργό συμμετοχή του στην Εθνική Αντίσταση κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο 1941 - 1945, έχει αναγνωρισθεί ως Αγωνιστής της Εθνικής Αντίστασης. Ήταν παντρεμένος με τη Φλωρέττα, το γένος Στυλιανού Βουτσαρά και πατέρας δυο παιδιών, της Φωτεινής και του Χρήστου. Απεβίωσε στις 15 Νοεμβρίου 2013.

14. Ο Ιωάννης Αλιβιζάτος οικονομολόγος και ήταν γιος του Χαράλαμπος (Μπάμπης) Β. Αλιβιζάτος και Αλυβιζάτος, ήταν Έλληνας οικονομολόγος και υπουργός. Συνέγραψε αρκετά έργα.

15. Ο Λάζαρος Εφραίμογλου (30 Ιανουαρίου 1932- 24 Απριλίου 2013) ήταν Έλληνας επιχειρηματίας και ο ιδρυτής του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού. Υπηρέτησε ως βουλευτής από το 1989 ως το 1993. Σε αναγνώριση της κοινωνικής του προσφοράς τιμήθηκε με πολλά βραβεία και παράσημα.

Γεννήθηκε στην Αθήνα και οι γονείς του κατάγονταν από την Πισιδία της Μικράς Ασίας^[1] Σπούδασε Οικονομικά και Κλωστοϋφαντουργικά στο πανεπιστήμιο του Λιντς στο Ηνωμένο Βασίλειο. Εκλέχτηκε βουλευτής στην Α΄ Αθηνών με τη Νέα Δημοκρατία για πρώτη φορά στις εκλογές του Νοεμβρίου του 1989 και επανεξελέγη στις επόμενες εκλογές του 1990. Με τη λήξη της τελευταίας θητείας του στο Κοινοβούλιο ίδρυσε, σε συνεργασία με την οικογένειά του, το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, όπου διέθεσε την περιουσία του. Σκοπός του ιδρύματος είναι να διασωθούν και να παρουσιαστούν η ιστορία και ο πολιτισμός του Νέου Ελληνισμού. Ως επιχειρηματίας, συνίδρυσε την «Τράπεζα Εργασίας Α.Ε.» το 1975. Επίσης, ήταν επικεφαλής σε πολλές εμπορικές αποστολές σε πολλά μέρη του κόσμου. Διετέλεσε, μεταξύ άλλων, πρόεδρος της Κεντρικής Ενώσεως Επιμελητηρίων Ελλάδος από το 1978 ως το 1988. Το 1994 ανακηρύχθηκε επίτιμο μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης. Πέθανε στο νοσοκομείο, έπειτα από ανακοπή της καρδιάς και η κηδεία του έγινε στο Α' Νεκροταφείο Αθηνών. Ήταν παντρεμένος με την Ουρανία Κλη και είχε 1 γιο, το Δημήτρη.³¹

16. Ο Θεόδωρος Καρατζάς (1930 - 3 Μαρτίου 2004) ήταν Έλληνας δικηγόρος με ειδίκευση σε θέματα διεθνών συναλλαγών, επενδύσεων και ναυτιλίας. Υπήρξε συνεργάτης του Ανδρέα Παπανδρέου και στη συνέχεια του Κώστα Σημίτη και κατείχε σημαντικές θέσεις στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα με αποκορύφωμα τη θητεία του ως διοικητής της Εθνικής Τράπεζας (1996-2004). Γεννήθηκε το 1930 στην Αθήνα. Αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή Αθηνών και συνέχισε τις σπουδές του στο Ινστιτούτο Ανώτατων Ευρωπαϊκών Σπουδών στο

³¹https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%AC%CE%B6%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%82_%CE%95%CF%86%CF%81%CE%B1%CE%AF%CE%BC%CE%BF%CE%B3%CE%BB%CE%BF%CF%85

Στρασβούργο. Από το 1955 εργαζόταν ως δικηγόρος Αθηνών με ειδίκευση σε θέματα διεθνών συναλλαγών, επενδύσεων και ναυτιλίας. Υπήρξε σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας σε ναυτιλιακά θέματα, καθώς και νομικός σύμβουλος πολλών Ελλήνων εφοπλιστών. Μετά το 1981 και την άνοδο του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία, κατέλαβε μια σειρά από σημαντικές θέσεις: διευθύνων σύμβουλος στην ΕΤΕΒΑ (Ελληνική Τράπεζα Επενδύσεων και Βιομηχανικής Ανάπτυξης, 1982-1985), πρόεδρος της Ελληνογαλλικής Τράπεζας Διεθνούς Εμπορίου και Ναυτιλίας (1982-1985), γενικός γραμματέας του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας με υπουργό τον Κώστα Σημίτη (1985-1987) και υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας (1987-1989). Υπήρξε επίσης πρόεδρος της Επιτροπής για τον εκσυγχρονισμό του τραπεζικού συστήματος (1986-1987) και πρόεδρος της «Ασπίς Στεγαστική Τράπεζα» (1992-1996).^[2] ³²

17. Ο Ιωάννης Καρράς του Κωνσταντίνου (1907– 10 Ιουνίου 1989) ήταν Έλληνας μεγαλοεφοπλιστής, εγγονός του καπετάνιου και πλοιοκτήτη Ιωάννη Ι. Καρρά (1852-1927) από τα Καρδάμυλα της Χίου. Τα τέλη της δεκαετίας του 1960, οπότε ο στόλος του ομίλου επιχειρήσεων του Γιάννη Καρρά βρισκόταν στο ζενίθ, κατείχε συνολικά 34 πλοία με χωρητικότητα που άγγιζε τα 640.000 dwt. Κατά την περίοδο αυτή ασχολήθηκε επίσης με το real estate και τις τουριστικές επιχειρήσεις και αγόρασε μια εκτεταμένη περιοχή στη Σιθωνία Χαλκιδικής, όπου το 1973 άρχισε η κατασκευή ενός τουριστικού θέρετρου, του γνωστού Porto Carras. Επίσης τη δεκαετία του '70 είχε στην κατοχή του μέρος του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας Κρήτης καθώς και τα ναυπηγεία Χαλκίδας. Ωστόσο κατά το τέλος της δεκαετίας του '70 οι επιχειρήσεις του Γιάννη Καρρά είχαν πτωτική πορεία και ο στόλος είχε μέχρι το 1981 συρρικνωθεί στο μισό αριθμό πλοίων περίπου. Το 1985, χρονιά σημαντικής κρίσης στον ναυτιλιακό τομέα, κατείχε 10 πλοία, η Τράπεζα Κρήτης πουλήθηκε και η ναυτιλιακή εταιρία έκλεισε. Ο Γιάννης Καρράς πέθανε το 1989. Όλη η περιουσία πέρασε στα παιδιά του και τους λοιπούς συγγενείς και κυρίως στον Κωνσταντίνο ΚΑΡΡΑ.³³

³²https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%98%CE%B5%CF%8C%CE%B4%CF%89%CF%81%CE%BF%CF%82_%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B6%CE%AC%CF%82

³³[https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CE%B9%CE%AC%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%82_%CE%9A%CE%B1%CF%81%CF%81%CE%AC%CF%82_\(%CF%84%CE%BF%CF%85_%CE%9A%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BD%CE%BF%CF%85\)](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CE%B9%CE%AC%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%82_%CE%9A%CE%B1%CF%81%CF%81%CE%AC%CF%82_(%CF%84%CE%BF%CF%85_%CE%9A%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BD%CE%BF%CF%85))

18. Ο Ευάγγελος Μητρέλιας σπούδασε οικονομικά και ήταν γιος του Χαρίλαου Μητρέλια (1897 - 16 Μαΐου 1988) ήταν Έλληνας νομικός και μέλος της δικτατορικής κυβέρνησης Μαρκεζίνη. Γεννήθηκε το 1897 στη Λέσβο, σπούδασε νομικά και το 1929 διορίστηκε πρόεδρος στο ΣτΕ. Διετέλεσε πρόεδρος του Α' τμήματος του ΣτΕ (1951 - 1961), πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας (1961 - 1966), απ' όπου αποχώρησε λόγω ορίου ηλικίας λαμβάνοντας τον τίτλο του επίτιμου, πρόεδρος της επιτροπής συντάξεως των συνταγμάτων της Χούντας και αντιπρόεδρος στην κυβέρνηση Μαρκεζίνη. Την περίοδο 1953 - 1955 διετέλεσε διοικητής της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος. Απεβίωσε στην Αθήνα το 1988

19. Ο Ηλίας Στασινόπουλος ήταν αδερφός του Μιχάλη Στασινόπουλου και συνιδρυτής της ΒΙΟΧΑΛΚΟ επιχειρηματίας η οποία έλαβε δάνειο από το σχέδιο ΜΑΡΣΑΛ.

20. Ο Σοφοκλής Φλέγγας ήταν ο συνεχιστής της προσπάθειας του Γεώργιου Κεράνη που απεβίωσε το 1948. Το 1989 η εταιρεία διευρύνει τον καταστατικό της σκοπό και αλλάζει την επωνυμία σε «Καπνοβιομηχανία Έθνος-Γεώργιος Κεράνης Ανώνυμη Βιομηχανική Επενδυτική και Ναυτιλιακή Εταιρεία».³⁴ Η εταιρεία θα περάσει στα χέρια της μοναδικής κόρης της Ευγενίας Κεράνη-Φλέγγα και του Σοφοκλή Φλέγγα, της Μαρίνας Φλέγγα, η οποία θα αποφασίσει να ασχοληθεί και με άλλους επιχειρηματικούς κλάδους, οι οποίοι δεν θα φέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα και έτσι θα κλονιστεί και ο κλάδος της καπνοβιομηχανίας.

21. Ο Παντελής Βαφειαδάκης γεννήθηκε το 1894 στη Σμύρνη και απεβίωσε το 1988. Διετέλεσε διευθύνων σύμβουλος της Εμπορικής Τράπεζας και μέλος της Ένωσης Σμυρναίων και είχε σπουδάσει οικονομικά.

³⁴ <http://www.kathimerini.gr/229179/article/oikonomia/epixeirhseis/keranhs-h-ptwsh-mias-istorikhskapnoviomhchanias>

4. Σύγκριση των ευρημάτων

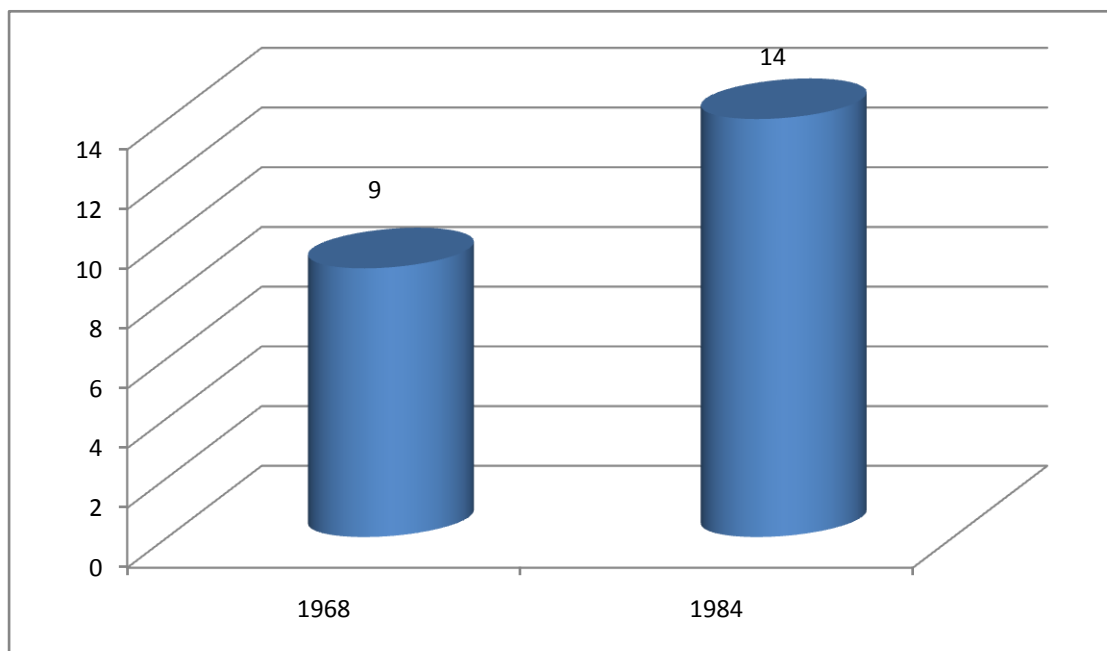
Στο κεφάλαιο αυτό θα λάβει χώρα η προσπάθεια περαιτέρω ανάλυσης των ευρημάτων που μέχρι τώρα έχουν παρουσιαστεί. Η ανάλυση θα εστιάσει, στη σύγκριση ανάμεσα στην κατάσταση που επικρατούσε στο υπό μελέτη θέμα το 1968 και του 1984 τόσο από την άποψη του αριθμού των επιχειρήσεων που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ τα υπό μελέτη έτη, όσο και από την άποψη των ατόμων που κατείχαν θέσεις στα ΔΣ τόσο των τραπεζών, όσο και των λοιπών εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών.

4.1. Σύγκριση του αριθμού των τραπεζών και του αριθμού των επιχειρήσεων που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ, το 1968 και το 1984.

Αρχικά θα πρέπει να επισημανθεί ότι το 1984 υπήρχαν συνολικά 5 επιπλέον τράπεζες εισηγμένες στο ΧΑΑ. Συγκεκριμένα, είχαν ιδρυθεί

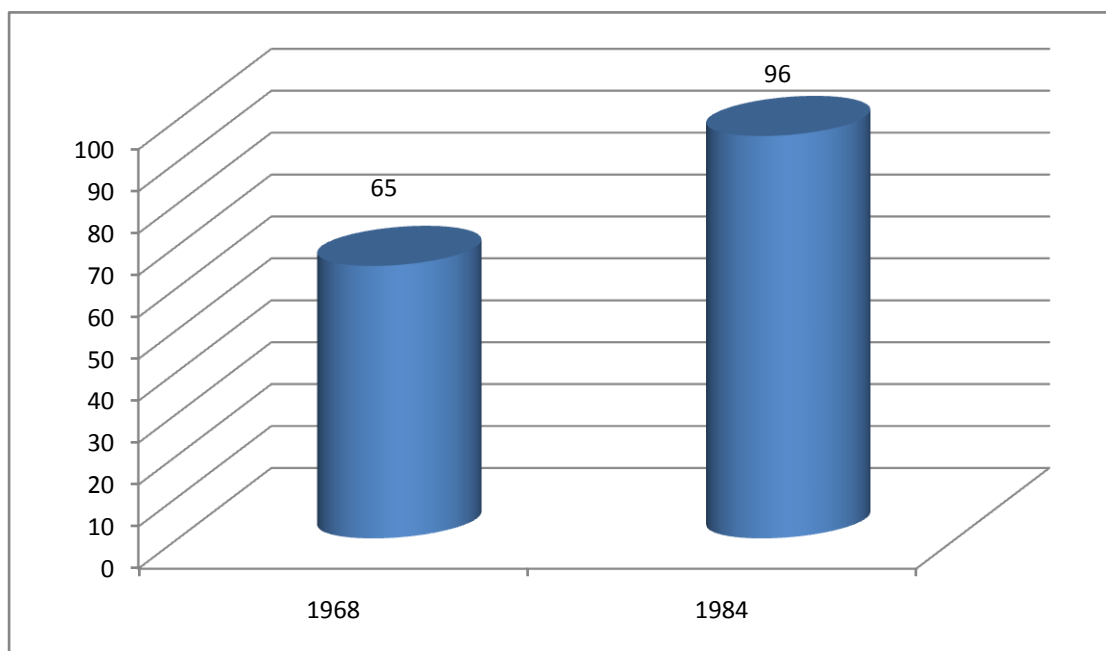
1. Η ΕΤΕΒΑ
2. Η τράπεζα Εργασίας
3. Η τράπεζα Κρήτης και
4. Η τράπεζα Μακεδονίας Θράκης

Ενώ την θέση της Τράπεζας Επαγγελματικής Πίστεως είχαν πάρει δύο τράπεζες, η τράπεζα Επαγγελματικής Πίστεως και η τράπεζα Πίστεως. Έτσι, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα που ακολουθεί, ο συνολικός αριθμός των τραπεζών είχε αυξηθεί κατά 55% περίπου

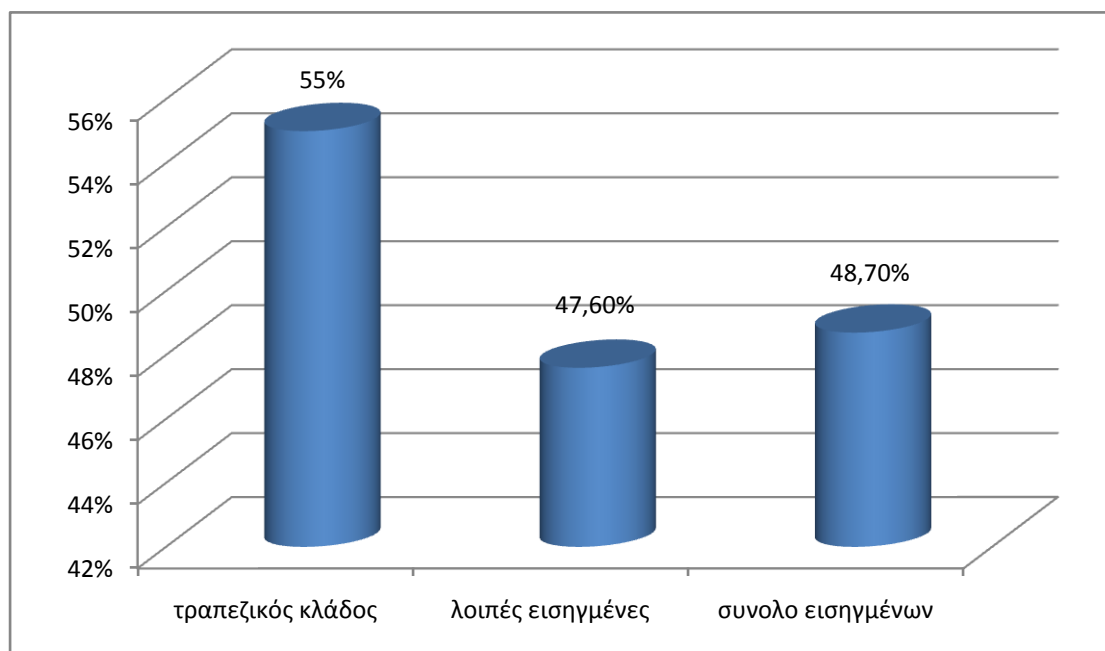
Διάγραμμα 3. Ο αριθμός των τραπεζών που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ το 1968 και το 1984. Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα.

Επίσης, την περίοδο που μεσολάβησε από το 1968 μέχρι και το 1984, αυξήθηκε σημαντικό ο αριθμός των επιχειρήσεων που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, οι 65 εταιρίες που ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο το 1968, ανέρχονταν το 1984 σε 96, παρουσιάζοντας μια αύξηση της τάξης του 47,6%.

Διάγραμμα 4. Ο αριθμός των ανώνυμων εταιριών που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ το 1968 και το 1984. Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα.

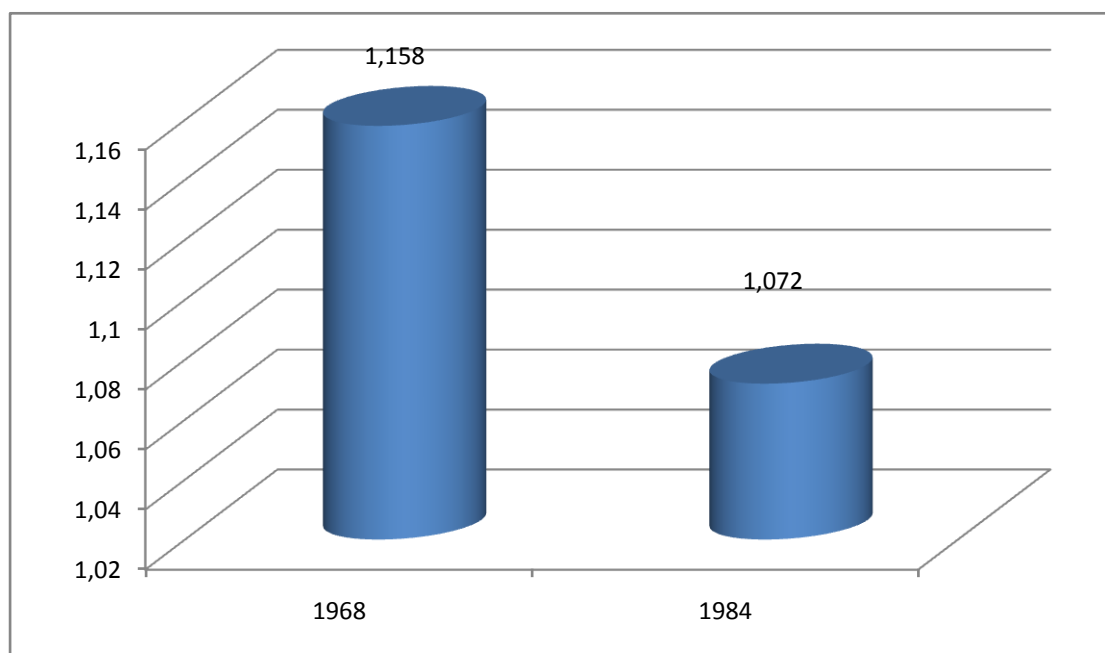
Εξάλλου, όπως φαίνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί, το ποσοστό αύξησης των εισηγμένων εταιριών του τραπεζικού κλάδου τα υπό μελέτη χρόνια είναι παραπλήσιος του ποσοστού αύξησης των λοιπών εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιριών.

Διάγραμμα 5. Το ποσοστό αύξησης των ανώνυμων εταιριών, των τραπεζών και του συνόλου που ήταν εισηγμένες στο ΧΑΑ το 1968 και το 1984. Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα.

4.2. Σύγκριση του αριθμού των ατόμων που συμμετείχαν στα ΔΣ των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων στο ΧΑΑ, το 1968 και το 1984.

Αρχικά, παρουσιάζονται συγκρίσεις που αφορούν στα άτομα που κατείχαν πάνω από μια θέση στο ΔΣ μιας τράπεζας το 1968 και το 1984. Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, τα άτομα αυτά ήταν ελαφρώς λιγότερα το 1984, ωστόσο, η μείωσή τους γίνεται πιο κατανοητή αν ειδωθεί ως ποσοστό επί του συνόλου των απασχολούμενων στα ΔΣ των τραπεζών. Έτσι, υπενθυμίζεται ότι οι 110 θέσεις ΔΣ των εισηγμένων τραπεζών το 1968 καλύπτονταν από 95 άτομα, ενώ το 1984, οι 164 αντίστοιχες θέσεις καλύπτονταν από 153 άτομα. Έτσι, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα που ακολουθεί, ο αριθμός των ατόμων που κατείχαν πάνω από μια θέση στα ΔΣ των τραπεζών το 1984 είχε μειωθεί κατά 8,6% σε σχέση με αυτόν του 1968.

Διάγραμμα 6. Αριθμός θέσεων που αντιστοιχούσε σε ένα μέλος ΔΣ του τραπεζικού κλάδου το 1968 και το 1984. Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα.

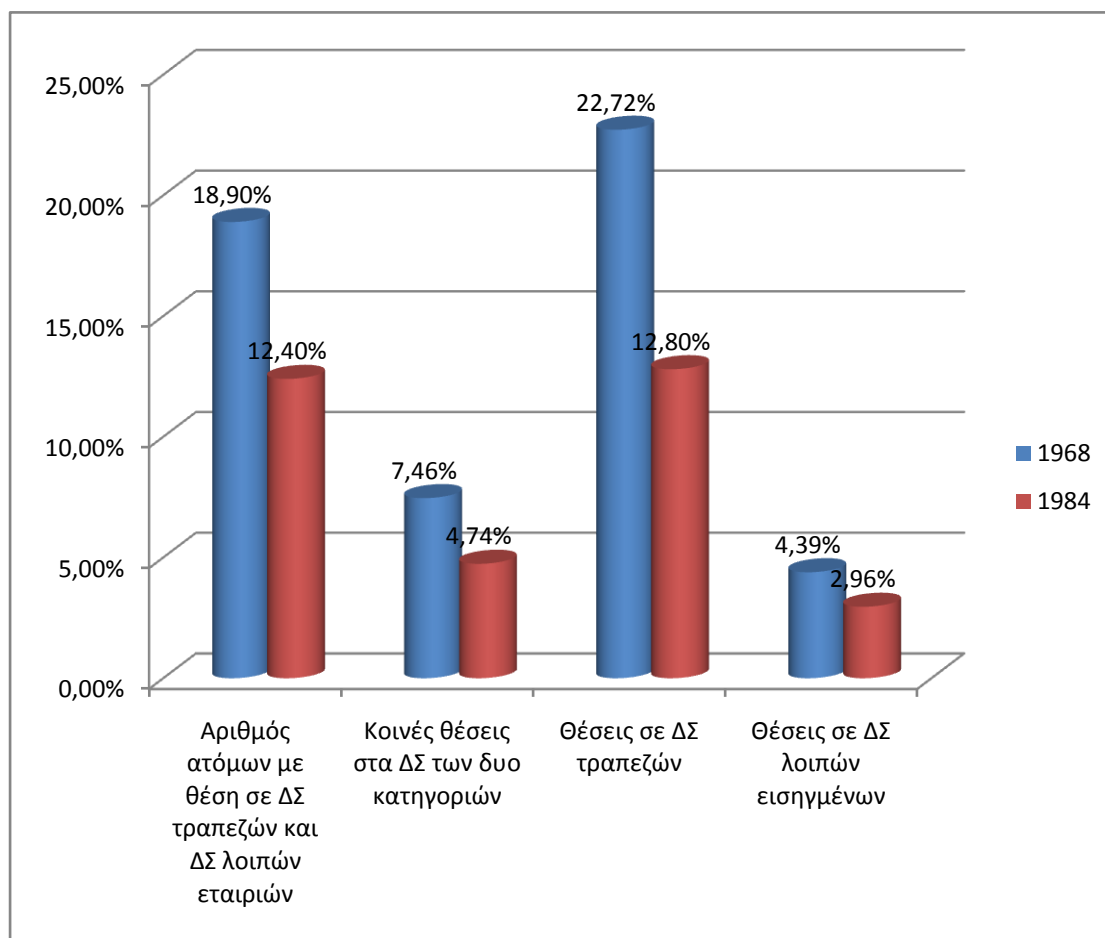
Με το ίδιο σκεπτικό υπολογίστηκε στην συνέχεια το ποσοστό των ατόμων που κατέχουν θέση τόσο στο ΔΣ τραπεζών, όσο και στο ΔΣ των λοιπών επιχειρήσεων του ΧΑΑ. Υπενθυμίζεται και σε αυτήν την περίπτωση, ότι τα άτομα που κατείχαν θέσεις στα ΔΣ και των δυο ομάδων επιχειρήσεων το 1968 ήταν 18 που κατείχαν 49 συνολικά θέσεις στα ΔΣ των εισηγμένων επιχειρήσεων, 24 σε ΔΣ εισηγμένων και 25 θέσεις σε ΔΣ τραπεζών. Τα αντίστοιχα νούμερα για το 1984 ήταν 19 που κατείχαν 43 συνολικά θέσεις στα ΔΣ των εισηγμένων επιχειρήσεων, 22 σε ΔΣ εισηγμένων και 21 θέσεις σε ΔΣ τραπεζών. Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 7. Ο αριθμός των ατόμων που κατείχαν θέσεις στα ΔΣ των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών το 1968 και το 1984.

	1968	1984
<i>Αριθμός ατόμων με θέση σε ΔΣ τραπεζών και ΔΣ λοιπών εταιριών</i>	18	19
<i>Κοινές θέσεις στα ΔΣ των δυο κατηγοριών</i>	49	43
<i>Θέσεις σε ΔΣ τραπεζών</i>	25	21
<i>Θέσεις σε ΔΣ λοιπών εισηγμένων</i>	24	22

Πηγή: Υπολογισμοί του συγγραφέα.

Η μελέτη των στοιχείων του πίνακα αυτού οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα δυο έτη. Ωστόσο, αυτό το συμπέρασμα θα ήταν ίσως βεβιασμένο να εξαχθεί, καθώς για να αποκτήσει κάποιος καλύτερη εικόνα, θα πρέπει να μελετήσει και τις ποσοστιαίες μεταβολές, καθώς, όπως σημειώθηκε και προηγουμένως, το 1984 υπάρχουν περισσότερες εταιρίες εισηγμένες στο ΧΑΑ. Έτσι, στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα ποσοστά στα οποία αντιστοιχούν τα παραπάνω νούμερα. Δηλαδή, ο αριθμός 18 που αντιστοιχεί στα άτομα που κατέχουν θέση στα ΔΣ τόσο των τραπεζών, όσο και των λοιπών εισηγμένων εταιριών, εκφράζεται ως 18,9%, που εκφράζει το ποσοστό των ατόμων που συμμετείχαν σε ΔΣ των δυο ομάδων στο σύνολο των ατόμων που συμμετέχουν σε ΔΣ τραπεζών, το 1968.

Διάγραμμα 7. Ο αριθμός των ατόμων που κατείχαν θέσεις στα ΔΣ των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών το 1968 και το 1984, εκφρασμένος ως ποσοστό επί του συνόλου των θέσεων.

Από την μελέτη των στοιχείων του παραπάνω διαγράμματος γίνεται εμφανές ότι η κατάσταση είναι διαφορετική από αυτήν που εμφανίστηκε στον προηγούμενο πίνακα. Με άλλα λόγια, είναι εμφανής η τάση διαφοροποίησης της κατάστασης που επικρατούσε το 1968, το 1984, καθώς όλες οι κατηγορίες που αναφέρονται στο τελευταίο έτος είναι εμφανώς μικρότερες σε σχέση με το αρχικό έτος της ανάλυσης.

Αναλυτικότερα, ο αριθμός των ατόμων που κατέχουν θέση σε ΔΣ τραπεζών και ΔΣ λοιπών εταιριών ως ποσοστό του συνόλου των θέσεων ΔΣ σε τράπεζες και λοιπές εταιρίες έχει μειωθεί κατά 30% το 1984 σε σχέση με το 1968, όταν οι θέσεις που δίνονται σε πέραν του ενός ατόμου στα ΔΣ των τραπεζών ως ποσοστό του

συνόλου των θέσεων στα ΔΣ των τραπεζών είναι μειωμένες κατά 45% περίπου το 1984. Τέλος, τα άτομα που κατέχουν θέσεις στα ΔΣ των τραπεζών και των λοιπών εισηγμένων, ως ποσοστό του συνόλου των θέσεων ΔΣ των λοιπών εισηγμένων εταιριών μειώθηκαν κατά 32,6% το 1984 σε σχέση με το 1968.

Συμπεράσματα

Η ανάλυση που προηγήθηκε έδειξε το βαθμό διείσδυσης των τραπεζικών στελεχών στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων στο χρηματιστήριο ανώνυμων ελληνικών εταιριών το 1968 και το 1984. Κάποιες συμπερασματικές παρατηρήσεις, ωστόσο, είναι χρήσιμο να γίνουν.

Αρχικά, θα πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι η διείσδυση αυτή είναι εμφανής και στα δυο έτη που μελετήθηκαν, αν και το 1984, εμφανίζεται αισθητά μειωμένη. Το 1968, η ελληνική οικονομία, αλλά και ολόκληρη η ελληνική κοινωνία βρίσκονταν στο καθεστώς της δικτατορίας των συνταγματαρχών της 21ης Απριλίου του 1967. Είναι άρα σχετικά αναμενόμενο, η επιβολή της δικτατορίας αυτής να είχε επίδραση και στο γενικότερο οικονομικό κλίμα. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι εκτός της διείσδυσης των μελών των ΔΣ των τραπεζών εκείνης της εποχής στα ΔΣ των υπόλοιπων εισηγμένων και κυρίως των δημόσιων επιχειρήσεων, είναι ιδιαίτερα έκδηλη η συσσώρευση αρμοδιοτήτων μέσα στα ΔΣ των τραπεζών σε σχετικά λίγα στελέχη. Είναι χαρακτηριστικό ότι υπάρχουν τουλάχιστον τρία πρόσωπα του τραπεζικού τομέα στην Ελλάδα τότε που έχουν το καθένα τουλάχιστον πέντε θέσεις σε ΔΣ τόσο τραπεζών, όσο και εταιριών δημοσίου συμφέροντος.

Από την άλλη πλευρά, το 1984 στο πολιτικό τοπίο της Ελλάδας υπάρχει μια εκλεγμένη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, η οποία έχει σαφή τάση προς σοσιαλδημοκρατικές πολιτικές, που σε κάθε περίπτωση, εκφράζονται από την τάση κρατικοποίησης μεγάλου ποσοστού της οικονομίας. Υπό αυτή την έννοια, δεν ξαφνιάζει το γεγονός ότι παραμένουν οι διπλές και τριπλές θέσεις στα ΔΣ των τραπεζών και το 1984. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειώσει κανείς ότι έχουν σχεδόν πλήρως εξαλειφτεί φαινόμενα κατοχής 5 ή και 6 θέσεων, αν και ο συνολικός αριθμός των ατόμων που κατέχουν πέραν της μιας θέσης σε ΔΣ παραμένει σχεδόν ο ίδιος. Εξάλλου, η τάση συμμετοχής τραπεζικών στελεχών στα ΔΣ των εταιριών κυρίως δημοσίου συμφέροντος συνεχίζεται, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται συχνά φαινόμενα κατά τα οποία άτομα που συμμετέχουν σε επιχειρήσεις που έχουν άμεση σχέση με συγκεκριμένες τράπεζες, να συμμετέχουν στα ΔΣ των τραπεζών αυτών.

Σε κάθε περίπτωση, η ύπαρξη τόσων ατόμων που στην ουσία είναι διορισμένα από την εκάστοτε κυβέρνηση, είτε αυτή είναι δημοκρατικά εκλεγμένη, είτε όχι, σε νευραλγικές θέσεις της οικονομικής δραστηριότητας μιας χώρας δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τονώνει την οικονομική ελευθερία της χώρας αυτής και τις συνθήκες ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτήν.

Πριν την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας θα πρέπει να σημειωθούν οι αδυναμίες της, οι οποίες στο μεγαλύτερό τους ποσοστό σχετίζονται με την αδυναμία εύρεσης στοιχείων των βιογραφικών των τραπεζικών στελεχών που πρωτοστατούσαν στα οικονομικά γεγονότα της περιόδου που αναλύθηκε. Έτσι, η ανάλυση έλαβε έναν περισσότερο ποσοτικό, παρά ποιοτικό χαρακτήρα και στηρίχτηκε στην επεξεργασία των υπάρχοντων δεδομένων. Το γεγονός αυτό, ίσως στέρησε από την ανάλυση μια προοπτική περαιτέρω εμβάθυνσης των πραγματικών οικονομικών συνθηκών που επικρατούσαν στην οικονομική πραγματικότητα της εποχής. Σε κάθε περίπτωση, ωστόσο, το κεντρικό συμπέρασμα της έντονης παρεμβατικότητας αρχικά του κράτους στην οικονομική ζωή, όσο και σε δεύτερο βαθμό, του τραπεζικού κλάδου στον επιχειρηματικό, είναι εμφανή μετά την μελέτη της παρούσας εργασίας. Το πεδίο, ωστόσο ενδείκνυται για περαιτέρω έρευνα στο μέλλον.

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

1. Γιαννίτσης, Τ. (1983), *Η ελληνική βιομηχανία. Ανάπτυξη και κρίση*, Αθήνα: Gutenberg.
2. *Επετηρίδα του Χρηματιστηρίου Αθηνών*. 1969.
3. *Επετηρίδα του Χρηματιστηρίου Αθηνών*. 1984.
4. Ευελπίδης, Χ. (1950), *Οικονομική ιστορία της Ελλάδος*, Αθήνα.
5. Θωμαδάκης, Σ. Β. (1984), “Μαύρη αγορά, πληθωρισμός και βία στην οικονομία της κατεχόμενης Ελλάδας”, στο Γ. Ιατρίδης (επιμ.) *Η Ελλάδα στη δεκαετία 1940-1950. Ένα έθνος σε κρίση*, Αθήνα: Θεμέλιο
6. Κώστας Κωστής. *Η ιστορία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (1914-1940)*, Αθήνα 2003
7. Κώστας Κωστής. *Κράτος και επιχειρήσεις στην Ελλάδα*, Εκδόσεις Πόλις, Αθήνα 2013
8. Κώστας Κωστής. *Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας. Η διαμόρφωση του νεοελληνικού κράτους 18ος-21ος αιώνας*, Εκδόσεις Πόλις, Αθήνα 2013
9. Μιχάλης Ψαλιδόπουλος. *Ιστορία της Τράπεζας της Ελλάδος 1928-2008*
10. Παπαληγούρας, Π. (1996), *Ομιλίες, μελέτες, άρθρα*, επιμ. Ψαλιδόπουλος, Μ., Αθήνα: Αίολος.
11. Σακελλαρόπουλος, Θ. (2004). *Οικονομία και Πολιτική στην σύγχρονη Ελλάδα*. Αθήνα: Εκδόσεις Διόνικος.
12. Σιούτα, Β. (2010). *Ελληνική οικονομία και ανάπτυξη 1950- 2010. Από την «Περιφέρεια» στο «Κέντρο»*; Διπλωματική εργασία στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης. Διατίθεται στο διαδικτυακό τόπο: http://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/20/2/1467.pdf. [15/10/2018].
13. Τσουλφίδης, Λ. (2003). *Οικονομική Ιστορία της Ελλάδας*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

1. Leonakis, N., Sakellaris, P. (2014). Greek Economic Growth since 1960. Athens university of economics and business department of economics. Working Paper Series 16-2014.
2. Loizos, K. I. (2012a), “Development Banking in Greece 1963-2002: Performance and Institutional Transformation”

Πηγές Διαδικτύου

1. <http://www.i-siatras.gr/permalink/3233.html>
2. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%99%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%9B%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE_%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1
3. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CE%A0%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CF%82
4. https://el.wikipedia.org/wiki/Attica_Bank
5. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%B%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%BF%CF%82

6. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CE%A0%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CF%82
7. [https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CE%91%CE%B8%CE%B7%CE%BD%CF%8E%CE%BD_\(1992-1999\)](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CE%91%CE%B8%CE%B7%CE%BD%CF%8E%CE%BD_(1992-1999))
8. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%BF%CF%82
9. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%AE%CF%82_%CE%91%CE
10. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%AC%CF%81%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CF%82_%CE%91%CF%81%CE%BB%CE%B9%CF%8E%CF%84%CE%B7%CF%82
11. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%B5%CF%89%CE%BD%CE%AF%CE%B4%CE%B1%CF%82_%CE%9A%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CF%8C%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%82
12. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%97%CE%BB%CE%AF%CE%B1%CF%82_%CE%9A%CF%81%CE%B9%CE%BC%CF%80%CE%AC%CF%82
13. <https://kalyteresmeres.wordpress.com/2012/08/05/%CE%B8%CF%85%CE%BC%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B5-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B1%CE%B5%CE%AF%CE%BC%CE%BD%CE%B7%CF%83%CF%84%CE%B7-%CF%83%CE%BF%CF%86%CE%BF%CE%BA%CE%BB%CE%AD%CE%BF%CF%85%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85/>
14. <https://www.news247.gr/epixeiriseis/afoi-lampropoyloi-i-istoria-100-chronon-tis-oikogeneias-poy-dialege-prin-apo-emas-gia-emas.6476859.html>
15. <https://www.tanea.gr/1997/06/02/greece/pethane-o-efoplistis-g-libanos-se-ilikia-71-etwn/>
16. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%84%CE%AD%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CF%8C%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%82

17. http://www.biblionet.gr/author/12847/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%B9%CF%8E%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%A0%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%AE%CF%82
18. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%AF%CE%BA%CE%BF%CF%82_%CE%A3%CE%BA%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%AC%CF%82
19. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%AE%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A7%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%B9%CE%AC%CF%82
20. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%AC%CE%B6%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%82_%CE%95%CF%86%CF%81%CE%B1%CE%AF%CE%BC%CE%BF%CE%B3%CE%BB%CE%BF%CF%85
21. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%98%CE%B5%CF%8C%CE%B4%CF%89%CF%81%CE%BF%CF%82_%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B6%CE%AC%CF%82
22. [https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CE%B9%CE%AC%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%82_%CE%9A%CE%B1%CF%81%CF%81%CE%AC%CF%82_\(%CF%84%CE%BF%CF%85_%CE%9A%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BD%CE%BF%CF%85\)](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CE%B9%CE%AC%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%82_%CE%9A%CE%B1%CF%81%CF%81%CE%AC%CF%82_(%CF%84%CE%BF%CF%85_%CE%9A%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BD%CE%BF%CF%85))
23. <http://www.kathimerini.gr/229179/article/oikonomia/epixeirhseis/keranhs-h-ptwsh-mias-istorikhs-kapnoviomhxanias>